

MAATALOUDEN YMPÄRISTÖTUEN SITOUMUSEHDOT 2008

1. Sitoutuminen

2. Viljelijä ja maatila

3. Ikä

4. Vähimmäispinta-ala

5. Tukikelpoinen peltoala

5.1. Sitoumuksenalainen pinta-ala

5.2. Tukikelpoinen peltoala

5.3. Peltoala, jota voidaan hakea tukikelpoiseksi sitoumuksen antamisen yhteydessä vuonna 2008

5.4. Vertailuala

6. Tilatyypin valinta (kasvinviljelytila / kotieläintila)

7. Lisätoimenpiteen valinta

7.1. Lisätoimenpiteet

7.2. Lisätoimenpiteiden valintarajoitukset

8. Tuen maksaminen ja määrä

8.1. Ympäristötuen hakeminen

8.2. Ympäristötuen maksamisen edellytykset

8.3. Peltoalat, joille ei makseta ympäristötukea

8.4. Lohkon vähimmäiskoko

8.5. Tuen määrä

9. Täydentävät ehdot

9.1. Lakisääteiset hoitovaatimukset

9.2. Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset

10. Ympäristötuen maksamisen edellytyksenä olevat vähimmäisvaatimukset

11. Perustoimenpiteet

11.1. Viljelyn ympäristönsuojelun suunnittelu ja seuranta

11.2. Kasvipeitteinen kesanto

11.3. Peltokasvien lannoitus

11.4. Puutarhakasvien lannoitus

11.5. Pientareet ja suojakaistat

11.6. Luonnon monimuotoisuuden ja maiseman ylläpito

12. Lisätoimenpiteet

12.1. Vähennetty lannoitus

12.2. Typpilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla

12.3. Ravinnetaset

12.5. Lannan levitys kasvukaudella

12.6. Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ja kevennetty muokkaus

12.7. Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys

12.8. Peltojen tehostettu talviaikainen kasvipeitteisyys

12.9. Viljelyn monipuolistaminen

12.10. Laajaperäinen nurmituotanto

12.11. Kerääjäkasvien viljely

13. Puutarhakasvien lisätoimenpiteet

13.1. Typpilannoituksen tarkentaminen puutarhakasveilla

13.2. Katteen käyttö monivuotisilla puutarhakasveilla

13.3. Tuhoeläinten tarkkailumenetelmien käyttö

14. Sitoumuksen muutokset

14.1. Tilatyypin muuttaminen perustoimenpiteessä

14.2. Lisätoimenpiteen muuttaminen

14.3. Lisätoimenpiteestä luopuminen

15. Tukikelpoisten lohkojen muutosmahdollisuudet

15.1. Peltoalan liittäminen sitoumukseen

15.2. Tukikelvottoman peltoalan liittäminen sitoumukseen

15.3. Tukikelpoisen peltoalan poistaminen sitoumuksesta

15.4. Tukikelpoisuuden vaihtaminen vuonna 2008

16. Sitoumuksen siirtäminen

17. Sitoumuksesta luopuminen ja sitoumuksen raukeaminen

18. Tuen saajan ilmoitusvelvollisuus

19. Asiakirjojen säilyttäminen

20. Valvonta ja seuraamukset

21. Tuen julkisuus

LIITE 1 Puutarhakasvien ryhmät 1 ja 2 sekä eräät siemenmaustekasvit

LIITE 2 Täydentävien ehtojen lakisääteiset hoitovaatimukset

LIITE 3 Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset

Taulukot 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ja 8

**Euroopan maaseudun kehittämisen
maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin**

Julkaisija: Maaseutuvirasto

MAATALOUDEN YMPÄRISTÖTUEN SITOUMUSEHDOT 2008

1. Sitoutuminen

Maatalouden ympäristötukea voidaan maksaa tässä selvitetty ehdot täyttävälle viljelijälle sillä edellytyksellä, että hän on toimittanut kirjallisen, lomakkeella 111 annetun sitoumuksen ja tarvittaessa kotieläimistä lomakkeen 111A viimeistään 30.4.2008 sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka toimialueella maatilalla talouskeskus tai tuotantorakennus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta tai tuotantorakennusta, hakemus on toimitettava sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka alueella viljelijän kotipaikka sijaitsee. Postitse toimitettu hakemus katsotaan oikeaan aikaan toimitetuksi, jos se on leimattu postissa edellä mainitulle toimivaltaiselle viranomaiselle osoitettuna viimeistään 30.4.2008.

Viljelijä sitoutuu ympäristötukea koskevan sitoumuksen antaessaan viideksi vuodeksi toteuttamaan maatalouden ympäristötuen perus- ja lisätoimenpiteitä jäljempänä selvitetyn mukaisesti. Vuonna 2008 annettavan perus- ja lisätoimenpiteitä koskevan ympäristötukisitoumuksen sitoumuskausi alkaa 1.5.2008 ja päättyy 30.4.2013.

2. Viljelijä ja maatala

Ympäristötukea voidaan maksaa tässä selvitetty ehdot täyttävälle viljelijälle.

Viljelijällä tarkoitetaan maa- tai puutarhataloutta hallinnassaan olevalla, Suomessa sijaitsevalla maatilalla harjoittavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden ryhmää riippumatta siitä, mikä on ryhmän ja sen jäsenien oikeudellinen asema.

Maatilalla tarkoitetaan viljelijän johtamaa yhden tai useamman kiinteistön tai kiinteistön osan tai tuotantorakennuksen ja sen maapohjan muodostamaa, maatalouden harjoittamiseen käytettävää toiminnallisesti ja taloudellisesti itsenäistä tuotantoyksikköä, jota hallitaan yhtenä kokonaisuutena omistuksen tai vuokrauksen perusteella.

3. Ikä

Sitoumuksen hyväksymisen edellytyksenä on, että hakijana oleva luonnollinen henkilö tai hänen puolisonsa on sitoumuksen antamista edeltävän vuoden joulukuun 31. päivänä vähintään 18-vuotias ja enintään 65-vuotias, eli vuonna 2008 sitoutuvan hakijan tai hänen puolisonsa tulee olla syntynyt 31.12.1942 –31.12.1989 välisenä aikana. Puolisolla tarkoitetaan hakijan aviopuolisoa tai tämän kanssa avioliitonomaisissa olosuhteissa elävää, tuloverolain

(1535/1992) 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua henkilöä.

Alle 18-vuotiaan antama sitoumus voidaan kuitenkin hyväksyä siinä tapauksessa, että henkilö on solminut avioliiton, hän harjoittaa maataloutta yhteisömistajana yhdessä vanhempansa kanssa tai ikää koskevasta vaatimuksesta poikkeamiseen on muita erityisiä syitä.

Jos maa- ja puutarhataloutta harjoitetaan useamman viljelijän toimesta tai yhteisömuodossa, tuen myöntämisen edellytyksenä on, että vähintään yksi viljelijä, yhteisön jäsen, osakas tai yhtiömies täyttää ikää koskevan vaatimuksen.

Ikää koskeva vaatimus ei koske julkisoikeudellista yhteisöä, yhdistystä, säätiötä, vankilatilaa tai koulu-tilaa.

4. Vähimmäispinta-ala

Ympäristötuen myöntämisen edellytyksenä on, että viljelijällä on hallinnassaan koko sitoumuskauden vähintään kolme hehtaaria tukikelpoista peltoalaa tai vähintään 0,5 hehtaaria tukikelpoista peltoalaa vuosittain puutarhakasvien viljelyssä. Viljelijä voi antaa sitoumuksen edellyttäen, että hänellä on 1.5.2008 hallinnassaan vähintään 3 hehtaaria (puutarhakasvien viljelyssä 0,5 hehtaaria) sellaista peltoa, joka on 5.2 kohdassa selvitetyllä tavalla tukikelpoista tai joka voidaan 5.3 kohdassa selvitettyillä perusteilla hyväksyä tukikelpoiseksi.

Pellolla sijaitsevat maatalouden ympäristötuen erityistukisopimuslohkot luetaan vähimmäispinta-alaan, jos kyseiset peruslohkot on ilmoitettu ja hyväksytyt ympäristöuessa tukikelpoiksi. Vähimmäispinta-alaan luetaan mukaan myös 20-vuotiseen erityistukisopimukseen sisältyvä alue, jos sopimus on tehty peltoa koskevaksi ja jos kyseinen ala on ilmoitettu ja hyväksytyt ympäristöuessa tukikelpoiseksi.

Ne tukikelpoiset lohkot, jotka ovat kasvinvuorotteen takia yhtenä sitoumusvuotena toisen sitoumuksen antaneen viljelijän hallinnassa, voidaan laskea lohkoa pääsääntöisesti hallitsevan viljelijän vähimmäispinta-alaan. Tässä tapauksessa viljelijän on haettava lohkojen vaihtoa erikseen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta. Viljelijän on ilmoitettava perustelu vaihdokselle. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen tekee päätöksen vaihdon hyväksyttävyydestä. Ympäristötuki maksetaan tällöinkin tukikelpoista lohkoa viljelevälle.

Jos pinta-alaa koskeva ehto lukuun ottamatta edellä tarkoitettua kasvinvuorottelutapausta ei enää täyty, sitoumus päättyy, mikä voi aiheuttaa viljelijälle velvoitteen maksettujen tukien takaisinmaksuun koko sitoumusajalta. Viljelijän on maksettava tuet takaisin viljelijän hallintaan jääneeltä alalta ja alalta, joka siirtyy ympäristötukeen sitoutumattomalle tai muutoin ympäristötukijärjestelmän ulkopuolelle.

5. Tukikelpoinen peltoala ja sen muutokset

5.1. Sitoumuksenalainen pinta-ala

Viljelijän on noudatettava ympäristötuen ehtoja koko maatilalan alueella.

Jos viljelijän hallinnassa olevassa peltoalassa tapahtuu muutoksia, niistä on ilmoitettava vuosittain kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Muutoksella tarkoitetaan myös jäljempänä selvitetyn tukikelpoisen lohkon poistamista viljelystä.

5.2. Tukikelpoinen peltoala

Tukikelpoista peltoalaa ympäristötuessa on tässä tuessa vuonna 2005 tukikelpoisena ollut peltoala edellyttäen, että kyseinen ala on pysynyt tukikelpoisena myös mainitun vuoden jälkeen. Jos pelto on vuonna 2006 tai 2007 hyväksytty ympäristötueksa tukikelpoiseksi yli 65-vuotiaalta viljelijältä tulleen peltoalana tai uusjakotilanteeseen liittyvänä peltoalana, kyseinen peltoala on tukikelpoista myös vuonna 2008.

5.3. Peltoala, jota voidaan hakea tukikelpoiseksi sitoumuksen antamisen yhteydessä vuonna 2008

Tukikelpoiseksi voidaan sitoumuksen antamisen yhteydessä hakea ja hyväksyä seuraavia peltoaloja:

1. Tukikelpoiseksi peltoalaksi ympäristötuessa voidaan hakea ja hyväksyä peltoala, joka on siirtynyt sitoumuksen antavalle viljelijälle toiselta viljelijältä,
  - 1) joka ei ole sitoutunut ympäristötukeen;
  - 2) joka tai jonka puoliso on yli 65-vuotias; jos kyseessä on useamman viljelijän yhdessä harjoittama tai yhteisömuodossa harjoitettava maatai puutarhatalous edellytetään, että kaikki viljelijät, yhtiömiehet, jäsenet tai osakkaat ovat yli 65-vuotiaita;
  - 3) joka on harjoittanut ennen sitoumuksen antavalle viljelijälle tapahtunutta hallinnansiirtoa hallinnassaan olevalla maatilalla maatai puutarhataloutta; kotitarveviljelyä ei katsota maatai puutarhatalouden harjoittamiseksi;
  - 4) joka on itse viljellyt siirtyvää peltoalaa hallinnansiirtoa edeltävänä kasvukautena;

- 5) jolta siirtyvät peltoalat ovat yhteensä enemmän kuin kaksi hehtaaria; ja
- 6) jonka kanssa mahdollisesti tehtävä vuokrasopimus siirtyvistä peltoaloista kattaa vähintään koko sitoumusajan.

Jos kuolinpesä tekee yli 65-vuotiaan viljelijän hallinnassa olleen peltoalan hallinnansiirron sitoumuksen antavalle viljelijälle, voidaan pellon katsoa tulleen edellä tarkoitettulla tavalla yli 65-vuotiaalta viljelijältä, jos hallinnansiirto on tapahtunut vuoden aikana viljelijän kuolemasta. Kyseisen yli 65-vuotiaan viljelijän tai kuolinpesän osakkaiden on tullut itse viljellä siirtyvää peltoalaa hallinnansiirtoa edeltävänä kasvukautena.

2. Tukikelpoiseksi peltoalaksi ympäristötuessa voidaan hakea ja hyväksyä peltoala, joka on tullut sitoumuksen antavan viljelijän hallintaan kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 88 §:ssä tarkoitettussa uusjakosuunnitelmassa päätettyjen tilusten järjestelyjen kautta edellyttäen, että uusjakosuunnitelma on saanut lainvoiman ja tilukset on otettu haltuun uusjakosuunnitelman mukaisesti. Samaa menettelyä sovelletaan myös vuokramieheen, jos vuokra-alue on kiinteistönmuodostamislain 86 §:n nojalla uusjakosuunnitelman mukaisesti siirretty toiseen paikkaan. Näitä viljelijän hallintaan tulleita peltoaloja voidaan kuitenkin hyväksyä tukikelpoiseksi ja tätä kautta sitoumuksen pinta-alaltaan enintään yhtä paljon kuin lainvoimaisen uusjakosuunnitelman mukaan on viljelijän hallinnasta poistunut kohdassa 5.2 selvitettyjä tukikelpoisia peltoaloja.

Tukikelpoiseksi ei hyväksytä alaa, jota koskee luopumiseläkelain (16/1974) 6 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu viljelemättömyyssitoumus (LU-EL), maatalousyrittäjien luopumiskorvauksista annetun lain (1330/1992) 9 §:ssä tarkoitettu viljelemättömyyssitoumus (LUKL) tai maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 12 §:ssä tarkoitettu viljelemättömyyssitoumus (LUTU).

Tukikelpoiseksi peltoalaksi ei hyväksytä viljelemättömyyttä alaa, luonnonlaidunta ja -niittyä eikä avointa hakamaata. Viljelemättömäksi alaksi katsotaan ne peltolohkot, jotka eivät ole hoidettua viljelemättömyyttä peltoa, tilapäisesti viljelemättömyyttä tai joita ei ole kesannoitu tilatukiasetuksessa säädetyllä tavalla. Tilapäisesti viljelemättömäksi hyväksytään peltolohkot, jotka ovat viljelykiertokesantona tai viljelemättä lantapatterin tai muun vastaavan tilapäisen syyn perusteella. Tilapäisesti viljelemättömäksi ei hyväksytä alueita, jotka on pysyvästi poistettu viljelystä, jotka ovat muutoin pysyvästi viljelemättömyyttä tai jotka eivät ole vielä olleet viljelykäytössä. Jos tukikelpoiseksi ilmoitettu lohko ilmoitetaan ensimmäisen sitoumusvuoden jälkeen viljelemättö-

mäksi tai se todetaan sellaiseksi valvonnassa, se lasketaan kohdassa 15.3 tarkoitettuun peltoalan poistamiseen.

Tukikelpoisia lohkoja eli lohkoja, joille ympäristötukea voidaan maksaa, ovat tukikelpoiseksi haetut ja sellaiseksi hyväksytyt lohkot. Tukikelpoiseksi haettavien lohkojen tulee pääsääntöisesti pysyä viljelijän hallinnassa ja viljelyksessä koko sitoumuskauden ajan.

5.4. Vertailuala

Tukikelpoisissa lohkoissa tapahtuneita muutoksia (tukikelpoisten lohkojen poistumisia ja tukikelpoisten lohkojen lisäyksiä) verrataan vertailuun. Vertailualalla tarkoitetaan pellolla olevien vähintään yhden aarin suuruisien, sitouduttaessa ympäristötukea tukikelpoisten sekä tukikelpoiseksi haettujen ja sellaisiksi hyväksytyjen peruslohkojen pinta-alojen yhteenlaskettua alaa.

6. Tilatyypin valinta (kasvinviljelytila / kotieläintila)

Viljelijän on ympäristötukeen sitoutuessaan ilmoitettava maatilansa joko kasvinviljelytilaksi tai kotieläintilaksi. Kotieläintilalla on oltava tuotantoeläimiä vähintään 0,4 eläinyksikköä ympäristötukikelpoista peltohehtaaria kohti tai vähintään 25 eläinyksikköä. Eläinyksikkömäärää laskettaessa otetaan huomioon viljelijän tai hänen perheenjäsenensä hallinnassa olevat tuotantoeläimet. Perheenjäsenellä tarkoitetaan viljelijän puolisoa ja viljelijän alle 18-vuotiaasta lasta. Myös tuotantoeläinten kasvatukseen käytettävien tuotantotilojen on oltava viljelijän hallinnassa. Velvoitetta ilmoittaa maatala kotieläintilaksi ei ole.

Tuotantoeläimet muutetaan eläinyksiköiksi seuraavan taulukon mukaisesti:

ELÄINLAJI	ELÄINYKSIKKÖ (EY)
Sonnit, lehmät ja muut yli 2-vuotiaat nautaeläimet	1
Nautaeläimet (6 kk - 2 v)	0,6
Nautaeläimet (alle 6 kk)	0,15
Lampaat ja vuohet (yli 1 v)	0,15
Emakot (porsainen tai joutilaana)	0,4
Muut siat (vieroituksen jälkeen)	0,11
Munivat kanat	0,011
Siipikarjan emolinnut	0,01
Kalkkunat, hanhet, ankat (tilalla teuraaksi kasvatettavat)	0,005
Broilerit (broileriksi kasvatettavat)	0,002
Hevoset (yli 6 kk)	1
Ponit (yli 6 kk)	0,4

Hevosiksi luetaan kantakirjassa tai rekisterissä roductaan lämminveriseksi (täysveriseksi), puoliveri-

siksi tai kylmäveriseksi todetut hevoset. Hevosiksi luetaan aina suomenhevoset, islanninhevoset ja vuonohevoset. Poneiksi luetaan ponirotuihin kuuluvat eläimet, muun muassa shetlanninponi, newfo- restinponi, welsh-poni, gotlanninrush, exmoorinponi, ylämaanponi, kaspianponi, huzulponi, fellponi ja connemaranponi. Jos eläimen rotua ei pysytä selvittämään kantakirjasta tai rekisteristä, poniksi luetaan säkäkorkeudeltaan enintään 148 cm korkea eläin.

Jos kyse on satelliittisikalasta, vuosittainen emakkomäärä saadaan kertomalla sikalan emakkopaikat kertoimella 1,3 huomattavasti normaalia emakkosikalaa intensiivisemmän tuotantotavan vuoksi. Siipikarjan nuorikoilla käytetään broilerin kerrointa.

Muiden kuin taulukossa esitettyjen eläinlajien kohdalla voidaan käyttää taulukon sitä kerrointa, mikä lähinnä vastaa niiden lannan vuotuista fosforituotantoa. Esimerkiksi biisoneilla käytetään vastaavan ikäisten nautojen kerrointa, villisioilla vastaavan ikäisten sikojen kerrointa, laamalla, vikunjalla ja alpakalla lampaan kerrointa, strutsilla ja emulla munivien kanojen kerrointa ja sorsilla (tilalla teuraaksi kasvatettavat) kalkkunoiden, hanhien ja ankkojen kerrointa.

7. Lisätoimenpiteen valinta

7.1. Lisätoimenpiteet

Ympäristötuen lisätoimenpiteitä ovat:

- vähennetty lannoitus,
- tyyppilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla,
- ravinnetaseet,
- lannan levitys kasvukaudella,
- peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ja kevennetty muokkaus,
- peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys (vain A- ja B-tukialueilla sijaitseville pelloille),
- peltojen tehostettu talviaikainen kasvipeitteisyys (vain A- ja B-tukialueilla sijaitseville pelloille),
- viljelyn monipuolistaminen (vain A- ja B-tukialueilla sijaitseville pelloille),
- laajaperäinen nurmituotanto (vain A- ja B-tukialueilla sijaitseville pelloille) ja
- kerääjäkasvien viljely (vain A- ja B-tukialueilla sijaitseville pelloille).

Puutarha-alojen lisätoimenpiteitä ovat:

- tyyppilannoituksen tarkentaminen puutarhakasveilla,
- katteen käyttö monivuotisilla puutarhakasveilla,
- tuhoeläinten tarkkailumenetelmien käyttö.

Lisätoimenpiteitä voidaan valita sekä tavanomaisille peltoviljelykasveille että puutarhakasveille. Puutarhakasvit on ryhmitelty 1 ja 2 ryhmän puutarhakasveihin sekä eräisiin siemenmaustekasveihin liit-

teessä 1. Viljelijän on sitoumuksen antaessaan ilmoitettava, minkä tai mitkä lisätoimenpiteet hän valitsee koko sitoumuskaudeksi.

Viljelijän on valittava A- ja B-tukialueilla sijaitseville pelloille yksi lisätoimenpide. Lisätoimenpide voidaan jättää valitsematta, jos maatila on puutarhaila tai viljelijän peltoja sijaitsee vain C-tukialueella. Puutarhatilalla tarkoitetaan maatilaa, jolla viljellään vuosittain liitteessä 1 lueteltuja puutarhakasveja vähintään 0,5 hehtaarin peltoalalla.

Viljelijä voi sitoutuessaan ympäristötukeen ilmoittaa, ettei hän valitse lisätoimenpidettä.

Viljelijä ei voi valita C-tukialueilla sijaitseville pelloilleen seuraavia lisätoimenpiteitä: peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys, peltojen tehostettu talviaikainen kasvipeitteisyys, viljelyn monipuolistaminen, laajaperäinen nurmituotanto tai kerääjäkasvien viljely.

Jos viljelijän pellot sijaitsevat kokonaan A- ja B-tukialueilla, hän voi valita niille enintään neljä lisätoimenpidettä. Jos viljelijän pellot sijaitsevat kokonaan C-tukialueella, hän voi valita niille enintään kaksi lisätoimenpidettä. Jos viljelijän pellot sijaitsevat sekä A- ja B-tukialueilla että C-tukialueilla, hän voi valita enintään neljä lisätoimenpidettä. Näistä viljelijä voi valita enintään kaksi lisätoimenpidettä C-tukialueelle. Viljelijä voi valita C-tukialueella sijaitseville pelloilleen vain seuraavat lisätoimenpiteet: vähennetty lannoitus, typpilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla, ravinnetaseet, lannan levitys kasvukaudella, peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ja kevennetty muokkaus. Puutarhatilalla lisätoimenpiteitä voi valita edellä mainitut määrät, mutta valituista lisätoimenpiteistä puutarhakasvien lisätoimenpiteitä voi olla A- ja B-tukialueilla enintään kaksi ja C-tukialueella enintään yksi. Jos puutarhatilan peltoja sijaitsee kaikilla tukialueilla, puutarhatilan lisätoimenpiteitä voi olla enintään kaksi. Lisätoimenpiteen tuki maksetaan peltolohkon sijainnin perusteella.

7.2. Lisätoimenpiteiden valintarajoitukset

Viljelijä ei voi valita lisätoimenpidettä ”Vähennetty lannoitus”, jos maatilalla on voimassa tai maatilalle on haettu sopimusta luonnonmukaisesta tuotannosta tai luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta. Lisätoimenpidettä ei voi valita ryhmän 1 tai 2 puutarhakasveille eikä siemenmaustekasvialoille.

Lisätoimenpidettä ”Typpilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla” ei voi valita ryhmän 1 tai 2 puutarhakasvialoille eikä siemen-

Lisätoimenpidettä ”Ravinnetaseet” ei voi valita ryhmän 1 tai 2 puutarhakasvialoille eikä siemen-

maustekasvialoille. Sitä ei myöskään voi valita tila, joka on valinnut lisätoimenpiteen ”Typpilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla”.

Viljelijä voi valita maatilalle vain yhden lisätoimenpiteistä ”Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ja kevennetty muokkaus”, ”Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys” tai ”Peltojen tehostettu talviaikainen kasvipeitteisyys”.

Viljelijä, joka on valinnut lisätoimenpiteen ”Laajaperäinen nurmituotanto” ei voi valita lisätoimenpidettä ”Vähennetty lannoitus” tai ”Typpilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla”.

Viljelijä voi valita maatilalleen vain toisen lisätoimenpiteistä ”Peltojen tehostettu talviaikainen kasvipeitteisyys” tai ”Laajaperäinen nurmituotanto”.

Viljelijä voi valita lisätoimenpiteen ”Typpilannoituksen tarkentaminen puutarhakasveilla” vain ryhmän 1 puutarhakasvialoille.

Viljelijä voi valita lisätoimenpiteen ”Katteen käyttö monivuotisilla puutarhakasveilla” vain ryhmän 2 puutarhakasvialoille.

Viljelijä voi valita lisätoimenpiteen ”Tuhoeläinten tarkkailumenetelmien käyttö” vain puutarhakasvialoille.

8. Tuen maksaminen ja määrä

8.1. Ympäristötuen hakeminen

Tuen maksamisen edellytyksenä on, että viljelijä toimittaa vuosittain tukihakemuslomakkeella olevan maksuhakemuksen sekä ilmoituksen tukikelpoiseksi ilmoitetuista ja hyväksytyistä peltoaloista. Hakemus on toimitettava viimeistään pinta-alatukien viimeisenä hakupäivänä sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka toimialueella maatilalla on talouskeskus tai tuotantorakennus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta tai tuotantorakennusta, hakemus on toimitettava sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka alueella viljelijän kotipaikka sijaitsee. Postitse toimitettu hakemus katsotaan oikeaan aikaan toimitetuksi, jos se on leimattu postissa edellä sanotulle kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle osoitettuna viimeistään pinta-alatukien viimeisenä hakupäivänä.

Jos hakemusta ei ole täytetty huolellisesti ja annettu kaikkia tarvittavia tietoja, voidaan hakemus tästä syystä hylätä neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 ja komission asetuksessa (EY) N:o 796/2004 säädetyn yhdenmukaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti. Jos hakemus on jätetty säädetyn viimeisen hakupäivän jälkeen, sovelletaan

hakemuksen myöhästymiseen yhdenntyn järjestelmän mukaisia myöhästymisseuraamuksia.

Jos viljelijä ei hae tuen vuosittaista maksua eikä syynä ole ylivoimainen este, hänen katsotaan lupuneen sitoumuksesta (ks. kohta 17). Tästä syystä tuen maksua on haettava myös siinä tapauksessa, että ympäristötukea ei kyseisenä vuonna voitaisi maksaa (esim. koko peltoala ilmoitettu hoidettuna viljelemättömänä peltona).

Viljelijä voi ilmoittaa vuosittaisella tukihakemuksellaan osan pelloistaan siten, että niille ei haeta kyseisenä vuonna ympäristötuen maksua. Kyseisestä alasta on tehtävä oma kasvulohko ja lisäksi on kirjallisesti ilmoitettava, ettei haeta ympäristötuen maksua kyseiselle lohkolle. Tällaisessa tapauksessa lohko ei menetä ympäristötukikelpoisuutta.

8.2. Ympäristötuen maksamisen edellytykset

Ympäristötukea voidaan maksaa ympäristötukeen sitoutuneelle viljelijälle tukikelpoiseksi hyväksytyistä peltoaloista, jotka on ilmoitettu vuosittaisella pinta-alatukea koskevalla hakemuksella ja jotka ovat viljelijän hallinnassa kyseisenä vuonna viimeistään 15. päivänä kesäkuuta (vuonna 2008 16.6.2008).

Ympäristötuen maksamisen edellytyksenä on, että tuen kohteena olevalta peltoalalta on sato korjattu tai peltoala on hoidettu jäljempänä selvitetyllä (kohdat 1-7) tavalla. Peltoalan viljelyn ja hoidon on täytettävä suorien tukien täydentäviin ehtoihin liittyvistä hyvän maatalouden ja ympäristön vähimmäisvaatimuksista annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (183/2006 muutoksineen) säädetty vaatimukset.

Ympäristötukea voidaan maksaa pelto- ja puutarhakasvien viljelyksessä olevalle peltoalalle. Viljelyksessä olevaksi peltoalaksi katsotaan myös peltoala, jolla kasvit eivät ensimmäisenä viljelyvuonna tuota satoa, mutta muodostavat maanpäällisen kasvuston. Tällaisia kasveja ovat muun muassa ruokohelpi, kumina, mansikka, marjapensaat ja hedelmäpuut.

Seuraavilla puutarhakasveilla on noudatettava vähintään alla mainittuja vähimmäiskasvutiheyksiä:

Mansikka, mesimarja ja jalomaarain 15 000 kasvia/ha
Jos em. kasveilla käytetään viljelytapaa, jossa maanpinnan katteena ei käytetä muovia ja syntyvien rönsytaimien annetaan juurtua emotaimien viereen, taimitiheys voi ensimmäisenä kasvukautena olla pienempi, mutta kuitenkin vähintään 11 000 kasvia/ha. Lopullinen taimitiheys (15 000 kasvia/ha) on saavutettava istutusvuotta seuraavana kasvukautena.

Herukat ja karviaiset	2 200 kasvia/ha
Vadelma	2 800 kasvia/ha
Tyrni, marjatuomipihlaja	800 kasvia/ha

Pensasmustikka	2 250 kasvia/ha
Hedelmäpuut	400 kasvia/ha

Hoidettuja aloja, joille ympäristötuki voidaan maksaa, ovat seuraavat alat:

1) Kasvipeitteinen kesanto

Kasvipeitteisen kesannon ympäristötuki voidaan maksaa niille kasvulohkoille, jotka on ilmoitettu kesantona tilatukiasetuksessa säädetyn mukaisesti ja jotka täyttävät ympäristötuessa kasvipeitteiselle kesannolle säädetty edellytykset (kohta 11.2).

2) Viherlannoitusala

Ympäristötuki voidaan maksaa viherlannoitusnurmilohkolle. Viherlannoitusalan voidaan ilmoittaa viherlannoitusta varten perustettava tai edellisenä vuonna suojaviljaan perustettu nurmilohko, jonka satoa käytetään osana viljelykiertoa siten, että sato jätetään kyseisenä vuonna korjaamatta ja hyödynnetään viljelykasvin lannoitteena seuraavana kasvukautena. Kyseisenä vuonna sadon voi myös korjata lohkolta. Viljelijän on pyydettyä osoitettava viherlannoitusnurmeksi ilmoitetun lohkon viljelykierto. Viherlannoitusnurmien perustamiseen käytetyn siemenen painosta on vähintään 20 prosenttia oltava typensitojakasvin siemeniä. Viherlannoitusnurmeksi vuosittaisella tukihakemuksella ilmoitettavien kasvulohkojen pinta-alojen yhteenlaskettu ala voi olla enintään 50 prosenttia ympäristötukikelpoisten lohkojen pinta-alojen summasta. Saman alan voi ilmoittaa tukihakemuksessa viherlannoitusnurmeksi korkeintaan kahtena peräkkäisenä vuonna.

3) Hunajantuotanto

Ympäristötuki voidaan maksaa hunajantuotantoon käytettävien ja siihen soveltuvien kasvien, esimerkiksi hunajakukan tai puna-apilan, viljelyaloille. Viljelijän on pyydettyä osoitettava peltoalan käyttö maatilallaan harjoittamaansa hunajantuotantoon.

4) Satovahingot ja talvehtimistuhot

Ympäristötuki voidaan maksaa, jos peltoalalta on jäänyt sato korjaamatta satovahingon tai vastaavan syyn vuoksi. Viljelyn peltoalan hoidon on kuitenkin täytettävä täydentävien ehtojen vaatimukset. Satovahingosta on tehtävä kirjallinen ilmoitus välittömästi vahingon ilmaannuttua maatalon sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Ilmoituksessa on yksilöitävä satovahinko tai vastaava syy.

Jos kasvulohkon osalla on talvehtimistuhonja, ympäristötuki voidaan maksaa, jos viljellyn peltoalan hoito täyttää täydentävien ehtojen vaatimukset ja jos pääosalla lohkon pinta-alasta on korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottava kasvusto. Jos talvehtimistuhonja johtuen pääosalla lohkoa ei ole mahdollista tuottaa korjuu- ja markkinakelpoista

satoa, kyseiselle lohkolle ei voida maksaa tukea, ellei talvehtimistuhaaluetta kylvetä keväällä uudelleen.

5) Pientareet ja suojakaistat

Ympäristötuen ehtojen mukaisen pientareen, suojakaistan ja monimuotoisuuspientareen ala voidaan laskea mukaan viljelyalaan. Jos suojakaista on yli kolme metriä leveä ja keskimäärin enintään 10 metriä leveä, se on erotettava omaksi kasvulohkokseen. Omaksi kasvulohkoksi erotetulle suojakaistalle voidaan maksaa ympäristötukea (kohta 11.5.).

6) Viljelytekniset päisteet

Viljelyksellisistä syistä päisteessä voi olla enintään kolmen metrin levyinen kylvämätön alue, joka laskeaan mukaan viljelyalaan. Päisteet eivät kuulu viljojen, öljykasvien ja valkuaiskasvien viljelyyn. Jos viljelyksellisistä syistä perustettu päistealue on leveämpi kuin kolme metriä, on alue erotettava omaksi kasvulohkokseen. Jos päistealueella on nurmikasvusto, joka on erotettu omaksi kasvulohkokseen ja joka niitetään tai pidetään hoidettuna esimerkiksi laiduntamalla, sille voidaan maksaa ympäristötuki.

7) Luonnon monimuotoisuuden edistämistä, maiseman kehittämistä ja hoitoa sekä luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistämistä koskevat sopimusalat

Ympäristötuki voidaan maksaa peltoalalle, jota koskee 5- tai 10-vuotinen sopimus luonnon monimuotoisuuden edistämisestä, maiseman kehittämisestä ja hoidosta tai luonnon ja maiseman monimuotoisuuden edistämisestä, jos sopimusaluetta on hoidettu sopimukseen sisältyvän suunnitelman mukaan.

8.3. Peltoalat, joille ei makseta ympäristötukea

Ympäristötukea ei makseta hoidetulle viljelemättömälle pellolle, kasvimaalle, tilapäisesti viljelemättömälle peltoalalle eikä viljelemättömälle peltoalalle. Ympäristötukea ei makseta maatalouden ympäristöohjelman (1995-1999) mukaisille 20-vuotisille sopimusaloille (esim. suojavyöhykesopimus).

Ympäristötukea ei makseta peltoalalle, jota koskee sopimus kosteikon ja laskeutusaltaan perustamisesta ja hoidosta tai monivaikutteisen kosteikon hoidosta tai 5- tai 10-vuotinen sopimus suojavyöhykkeen perustamisesta ja hoidosta.

Metsäpuiden taimiaineiston tuottamisesta, puuvartisten energiakasvien (esim. energiapaju) alasta, joulupuiden kasvatuksesta ja muun hampun kuin EU:n kokonaan rahoittamaan tilatukseen oikeuttavan hampun alasta ei makseta ympäristötukea.

8.4. Lohkon vähimmäiskoko

Ympäristötukea ei makseta kasvulohkoille, jotka ovat pienempiä kuin 0,05 hehtaaria. Nämä kasvulohkot lasketaan kuitenkin mukaan vähimmäispinta-alaan, jos ne ovat kooltaan vähintään 0,01 hehtaaria.

8.5. Tuen määrä

Vuosittainen tukeen oikeutettu pinta-ala todetaan pinta-alatukea koskevassa hakemuksessa annettavien tietojen sekä työvoima- ja elinkeinokeskuksen maaseutuosaston valvomien tilojen osalta valvontatietojen perusteella.

Perustoimenpiteiden noudattamisesta maksetaan tukea vuosittain ympäristötukikelpoiseksi ilmoitettua ja sellaiseksi hyväksyttyä, kohdassa 8.2 kerrotut ehdot täyttävää hehtaaria kohti seuraavasti:

	euroa/ha/v
Peltokasvit (kasvinviljelytilat)	93
Peltokasvit (kotieläintilat)	107
Kasvipeitteinen kesanto	39
Puutarhakasvit (ryhmä 1)	450
Puutarhakasvit (ryhmä 2)	438
Eräät siemenmaustekasvit	181

Peltokasvien tukeen on mahdollisesti tulossa A- ja B-tukialueilla 10 euron ja C-tukialueella 5 euron korotus hehtaaria kohden. Lisätuki edellyttää komission hyväksyntää Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman muuttamisesta. Jos viljelijä ei halua lisätukea, on hänen ilmoitettava siitä asiaa koskevassa kohdassa lomakkeella 101B.

Ryhmien 1 ja 2 puutarhakasvit sekä eräät siemenmaustekasvit on esitetty liitteessä 1.

Kasvipeitteisen kesannon alalle ei makseta muuta perus- ja lisätoimenpiteiden tukea kuin kasvipeitteisen kesannon tukea. Kasvipeitteisen kesannon tuki maksetaan niille kesannointioikeuksia vastaaville kesannoiduille pelloille, jotka ovat monivuotisia viherkesantoja, riistakesantoja tai maisemakesantoja ja joilla noudatetaan kohdassa 11.2 selvitettyjä ehtoja. Tukea ei makseta kesannoille, jotka sijaitsevat I- tai II-luokan pohjavesialueilla tai jotka ovat muokattuja tai muokkaamattomia avokesantoja, sänkikesantoja tai yksivuotisia viherkesantoja.

Lisätoimenpiteiden noudattamisesta maksetaan tukea vuosittain tukikelpoista hehtaaria kohti seuraavasti:

	Tukialueet	
	A ja B €/ha/v	C €/ha/v
Vähennetty lannoitus	10	10
Typpilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla	23	23
Ravinnetaseet	18	18

Lannan levitys kasvukaudella	27	27
Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ja kevennetty muokkaus	11	11
Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys	30	-
Peltojen tehostettu talviaikainen kasvipeitteisyys	45	-
Viljelyn monipuolistaminen	24	-
Laajaperäinen nurmituotanto	55	-
Kerääjäkasvien viljely	13	-

Puutarhatilojen lisätoimenpiteet:		
Typpilannoituksen tarkentaminen puutarhakasveilla	90	90
Katteen käyttö monivuotisilla puutarhakasveilla	256	256
Tuhoeläinten tarkkailumenetelmien käyttö	144	144

Lisätoimenpiteiden tukea ei makseta kesannolle.

”Vähennetty lannoitus” –lisätoimenpiteen tukea ei makseta lohkolle, jolla on voimassa sopimus pohjaviesialueiden peltoviljelystä, eikä puutarhakasvien ryhmien 1 ja 2 tai eräiden siemenmaustekasvien aloille. ”Laajaperäinen nurmituotanto” ja ”Ravinnetaseet” -lisätoimenpiteiden tukea ei makseta puutarhakasvien ryhmien 1 ja 2 eikä eräiden siemenmaustekasvien aloille.

”Typpilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla” –lisätoimenpiteen tukea ei makseta puutarhakasvien ryhmien 1 ja 2 eikä eräiden siemenmaustekasvien aloille.

”Typpilannoituksen tarkentaminen puutarhakasveille” -lisätoimenpiteen tuki maksetaan vain ryhmän 1 puutarhakasvialoille, ”Katteen käyttö monivuotisilla puutarhakasveilla” -lisätoimenpiteen tuki vain ryhmän 2 puutarhakasvialoille ja ”Tuhoeläinten tarkkailumenetelmien käyttö” -lisätoimenpiteen tuki vain puutarhakasvien ryhmien 1 ja 2 aloille sekä eräiden siemenmaustekasvien aloille.

Viljelijälle maksettavan ympäristötuen määrän sitoumusvuodelta on oltava kuitenkin vähintään 100 euroa, jotta tuki voidaan maksaa.

Perus- ja lisätoimenpiteistä sekä erityistukisopimuksista maksettava yhteenlaskettu hehtaariohtainen tuki kasvulohkolle ei voi vuodessa ylittää seuraavia enimmäistasoja:

- 600 €/ha yksivuotisten viljelykasvien kasvulohkot,
- 900 €/ha monivuotisten puutarhakasvien kasvulohkot ja
- 450 €/ha muiden kasvien kasvulohkot.

9. Täydentävät ehdot

Ympäristötuen myöntämisen edellytyksenä on täydentävien ehtojen noudattaminen. Täydentävät ehdot jakautuvat lakisääteisiin hoitovaatimuksiin ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksiin.

9.1 Lakisääteiset hoitovaatimukset

Lakisääteiset hoitovaatimukset koostuvat EU:n ja kansallisesta lainsäädännöstä, jotka on lueteltu liitteessä 2. Siinä esitetyt säädökset voivat muuttua. Viljelijä sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevia säädöksiä. Täydentävien ehtojen sisältöä vaatimuksineen on selvitetty viljelijöille toimitetuissa oppaissa ”Viljelytapa ja ympäristöehdot” (vuodelta 2006) ja ”Eläinten merkintä ja rekisteröinti, kasvinsuojeluaineet, rehut, elintarvikkeet, eläintaudeista ilmoittaminen ja eläinten hyvinvointi” (vuodelta 2007).

9.2 Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset

Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista on säädetty maa- ja metsätalousministeriön asetuksella ”Suorien tukien täydentäviin ehtoihin liittyvistä hyvän maatalouden ja ympäristön vähimmäisvaatimuksista” (MMM 183/2006 muutoksineen). Liitteessä 3 on lueteltu kyseisen asetuksen keskeisimmät vaatimukset. Asetuksen sisältöä on selvitetty enemmän edellä mainitussa oppaassa ”Viljelytapa ja ympäristöehdot” sekä vuoden 2008 hakuoppaassa.

10. Ympäristötuen maksamisen edellytyksenä olevat vähimmäisvaatimukset

Ympäristötukeen sitoutunut viljelijä saa käyttää vuodessa enintään 80 kg fosforia peltohehtaaria kohden. Puutarhakasvien lannoituksessa fosforia saa käyttää enintään 120 kg peltohehtaaria kohden vuodessa. Edellä mainittuihin määriin saa soveltaa fosforin tasausta. Fosforilannoituksessa voidaan käyttää enintään viiden vuoden tasausjaksoa. Fosforin tasausjakso on aloitettava, kun sallittu vuotuinen fosforitaso ylitetään. Tasausjakso voidaan aloittaa myös fosforimäärän alittaessa sallitun vuosittaisen määrän. Tasausjakson alkaminen ja päättyminen on kirjattava lohko-kohtaisesti muistiinpanoihin.

Ympäristötukeen sitoutunut viljelijä saa käyttää vuodessa tyypeä peltohehtaaria enintään maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (931/2000) mukaisesti.

Ympäristötukeen sitoutuneen viljelijän maatilalla kasvinsuojeluaineiden levitykseen hankittavan uu-

den kasvinsuojeluruiskun on täytettävä eurooppalaisen standardisarjan SFS-EN 12761 vaatimukset. Lisäksi tällaisella ruiskulla on oltava Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen tai ruiskun valmistajan myöntämä kirjallinen todistus ja hyväksymismerkintä ruiskun testauksesta. Käytössä olevat ruiskut on lisäksi testattava joka viides vuosi Elintarviketurvallisuusviraston valtuuttamalla testaajalla ja kyseisen viraston antamien ohjeiden mukaan. Jos viisi vuotta umpeutuu kasvukauden päätyttyä, on kasvinsuojeluaineiden levitykseen käytettävä kasvinsuojeluruisku testattava ennen seuraavan kasvukauden alkua. Kasvinsuojeluruiskulla tarkoitetaan itse kulkevia ja traktorikäyttöisiä kasvinsuojeluruiskuja.

Maatilalla kasvinsuojeluaineita saa levittää vain henkilö, joka osallistuu joka viides vuosi ajankohtaisten kasvinsuojeluasioiden vähintään neljä tuntia kestävään koulutukseen. Koulutukseksi hyväksytään koulutus, jonka TE-keskus on etukäteen hyväksynyt. Koulutukseksi hyväksytään myös vuoden 2000 valtioneuvoston asetuksen mukainen kasvinsuojelua koskeviin ehtoihin sisältyvä vastaava voimassa oleva koulutus. Koulutukseen osallistumisesta on oltava kirjallinen todistus. Ensimmäisessä koulutuksessa on käytävä ensimmäisen sitomusvuoden loppuun mennessä. Jos viisi vuotta umpeutuu kasvukauden päätyttyä, on koulutuksessa käytävä ennen seuraavan kasvukauden alkua. Koulutukseksi hyväksytään myös Elintarviketurvallisuusviraston järjestämä erityistä vaaraa terveydelle tai ympäristölle aiheuttavan kasvinsuojeluaineen käyttöä koskeva tutkinto tai tätä vastaava aiemmin suoritettu tutkinto. Viimeistään erityistutkinnon kuudentena voimassaolovuonna on käytävä TE-keskuksen hyväksymä koulutus tai uusittava erityistutkinto.

11. Perustoimenpiteet

11.1. Viljelyn ympäristönsuojelun suunnittelu ja seuranta

Viljelijän on laadittava vuosittain kirjallinen viljelysuunnitelma. Viljelysuunnitelma on laadittava ennen jokaisen kasvukauden alkua, ensimmäisenä sitomusvuonna kuitenkin 15.5. mennessä. Siinä on esitettävä peruslohkon eri kasvulohkoilla viljeltäviksi suunnitellut kasvilajit ja suunniteltu lannoitus (lannoitemäärät ja lajit). Viljelysuunnitelma on aiesuunnitelma ja sen sisältö tarkentuu kylvöjen yhteydessä.

Maatilalla on tehtävä viljelysuunnittelua ja seuranta varten viljavuustutkimukset viljelyssä olevista pelloista. Näytteitä on otettava vähintään yksi näyte peruslohkoa kohti, jos peruslohko on yli 0,5 hehtaarin suuruinen. Jos peruslohko on suurempi kuin

viisi hehtaaria, on otettava yksi näyte jokaista alkavaa viittä hehtaaria kohti. Peruslohkoista, jotka ovat enintään 0,5 hehtaarin suuruisia, on otettava yksi näyte jokaista alkavaa kahta peltohehtaaria kohti. Niin sanotussa linjanäytteenotossa, jossa näytteet on otettava joka kolmas vuosi, näytteenoton tiheydeksi riittää yksi näyte jokaista alkavaa kymmentä hehtaaria kohti.

Viljavuustutkimuksen on oltava ns. perustutkimus, jossa on määritetty maalaji, multavuus, happamuus, johtokyky, vaihtuva kalsium, helppoliukoinen fosfori, vaihtuva kalium ja vaihtuva magnesium. Analyysituloksista on käytävä ilmi analyysipäivämäärä tai päivämäärä, jolloin näyte on toimitettu analysoitavaksi. Tutkimus on teetettävä laboratoriossa, joka on erikoistunut maa-analyyysien tekemiseen.

Viljelemättömistä pelloista, hoidetuista viljelemättömistä pelloista, kesannoista sekä pelloilla sijaitsevilta erityistukisopimusaloilta, joilta ei korjata satoa tai lannoiteta, ei tarvitse tehdä viljavuustutkimusta. Näytteet on kuitenkin otettava viljelemättömistä pelloista ja kesannoista sekä viljelijän hallintaan tulevista uusista pelloista sen kasvukauden aikana, jona viljely aloitetaan.

Uusi viljavuustutkimus on otettava, kun edellisestä näytteenotosta on kulunut viisi vuotta. Ennen vuotta 2008 ympäristötukeen sitoutuneella maatilalla viljavuustutkimusten on oltava tässä esitettyjen ehtojen mukaiset sen jälkeen, kun edellisestä näytteenotosta on kulunut viisi vuotta. Tiloilla, jotka antavat ensimmäisen ympäristötukisitoumuksen vuonna 2008, ehdot täyttävä viljavuustutkimus on otettava *ensimmäisen sitomusvuoden* loppuun mennessä.

Viljelijän on merkittävä lohkokohtaisiin muistiinpanoihin lohkon perustiedot ja tiedot vuosittaisista viljelytoimenpiteistä sitomuskauden alusta lähtien. Lohkon perustietoihin on merkittävä suhteellisen pysyviä tietoja lohkon sijainnista ja olosuhteista sekä muun muassa kalkituksesta, pientareista, suojakaistoista ja luonnon monimuotoisuuspienareista sekä toteutetuista erityistukitoimenpiteistä. Eri lähteistä koottavat perustiedot voidaan säilyttää ja tallentaa erikseen omina asiakirjoina ja/tai karttoina.

Lohkokohtaisiin muistiinpanoihin on merkittävä vuosittaiset viljelytoimenpiteet. Näitä ovat: lohkon tunnus ja pinta-ala, lohkon muokkauspäivä ja -tapa, kylvö- tai istutuspäivä, kasvilaji ja siemen- tai taimimäärä, lannoituspäivä(t), väkilannoitteiden ja orgaanisten lannoitteiden lajit ja määrät, fosforin ja typen määrä, tarvittaessa merkintä fosforintasauksen alkamisesta ja tasausvuodesta, toteutetut kasvinsuojelutoimenpiteet (kasvinsuojeluaineen täydellinen nimi, käyttömäärä, ajankohta, käyttökohde ja syy käyttöön) ja sadonkorjuun päivämäärä sekä

satotaso tarpeellisine perusteluineen. Taimitarhaviljelyssä lohkokohtaiset muistiinpanot on tehtävä kasviryhmittäin. Kasviryhmiä ovat puut, pensaat ja perennat. Lohkokohtaisiin muistiinpanoihin on merkittävä myös viljelijän valitsemien lisätoimenpiteiden edellyttämät asiat.

Viljelysuunnitelma, viljavuustutkimuksien tulokset ja lohkokohtaisiin muistiinpanoihin liittyvät asiakirjat on säilytettävä maatilalla.

11.2. Kasvipeitteinen kesanto

Kasvipeitteisillä kesannoilla tarkoitetaan tässä tilakujärjestelmän mukaisia monivuotisia viherkesantoja, riistakesantoja ja maisemakesantoja.

Monivuotisen viherkesannon on säilyttävä samalla lohkolta vähintään kaksi kasvukautta. Viherkesannot on perustettava monivuotisten nurmi-, heinä- tai niittykasvien siemenillä viimeistään 30.6. tai mielellään jo edellisenä vuonna suojaviljaan kylvämällä tai ne voivat olla aiemmin perustettuja. Ne on niitettävä kerran kasvukauden aikana elokuun loppuun mennessä. Niiton ajankohdassa ja toteutuksessa on otettava huomioon luonnonvaraisten lintujen ja nisäkkäiden elinolosuhteet, minkä vuoksi niittoa ei tule aloittaa ennen 1.8. Niitto voi kuitenkin tapahtua aiemmin, jos kyse on rikkakasvien, kasvitautien tai tuholaisien torjunnasta, niiden leviämisen estämisestä tai vastaavasta syystä. Syy on merkittävä lohkokohtaisiin muistiinpanoihin. Viherkesannolta niitettävä kasvusto ei saa käyttää kaupallisesti hyväksi. Viherkesannon saa päättää toisena kesantovuonna 31.8. jälkeen tai syyskylvöisten kasvien kylvöön 15.7. alkaen *täydentävien ehtojen mukaisesti*. Päättäminen voidaan tehdä mekaanisesti tai kemiallisesti.

Riistakesannon kasvustoa voi käyttää riistan ja luonnonvaraisten eläinten ruokintaan lohkolta kesällä, seuraavana syksynä tai talvena. Satoa ei saa korjata eikä kuljettaa pois lohkolta. Jotta kasvusto ei jäisi lumen alle, se voidaan niittää karhelle tai nostaa seipäille. Riistakesanto on perustettava viimeistään 30.6. vähintään kahden kasvilajin seoksella. Sen saa päättää kesantovuoden jälkeen kevätkylvöllä. Kesanto voidaan päättää mekaanisesti tai kemiallisesti.

Maisemakesanto on kylvettävä maisemaa monipuolistavilla kasveilla kuten esimerkiksi hunajakukilla, ruiskaunokeilla tai silkkiunikoilla. Perustamisajankohdassa ja kasvuston päättämisessä on noudatettava riistakesannoille määrättyjä ehtoja. Satoa ei saa korjata eikä kuljettaa pois lohkolta.

Kasvipeitteisen kesannon lannoitus on mahdollista perustamisen yhteydessä Peltokasvien lannoitus –kohdan mukaisesti (ks. kohta 11.3). Kesannoilla on

noudatettava myös tilatuen mukaisille kesannoille annettuja säädöksiä.

11.3. Peltokasvien lannoitus

Tässä kohdassa selvitetty lannoitusehdot koskevat peltoviljelykasveja, kesantoa ja muita viljelemättömiä peltolohkoja. Ne eivät koske pysyviä kasveja eivätkä yksi- tai monivuotisia puutarhakasveja, joiden lannoitusehdot on esitetty kohdassa 11.4.

Lannoituksen on perustuttava "Viljelyn ympäristönsuojelun suunnittelu ja seuranta" -kohdan mukaisesti riittävän usein tehdyn viljavuustutkimuksen tulokseen ja vuosittaiseen viljelysuunnitelmaan. Käytettyihin ravinnemääriin lasketaan mukaan sekä väkilannoitteiden että mahdollisesti käytetyn karjanlannan ja vastaavien orgaanisten lannoitteiden sisältämät ravinteet.

Toteutuneesta lannoituksesta ja satotasosta on tehtävä muistiinpanot "Viljelyn ympäristönsuojelun suunnittelu ja seuranta" -kohdan mukaisesti. Pyydettyäessä viljelijän on esitettävä TE-keskuksen maaseutuosastolle kirjallinen selvitys käytetyistä ravinnemääristä ja niiden perustelut.

Tuen saamiseksi maatilalla voidaan käyttää tyypeä enintään taulukoissa 1, 2 ja 3 esitetyt määrät.

Viljoilla on lohkolta saadusta satotasosta riippumatta mahdollista käyttää aina taulukossa 1 esitettyä 4000 kg:n satotasoa vastaavaa typpilannoitusmäärää hehtaarille (rukiilla kuitenkin 3000 kg:n satotasoa vastaavaa määrää), syysrypsillä ja -rapsilla, kevätrypsillä ja -rapsilla sekä ruistankiolla 1750 kg:n satotasoa ja perunalla taulukossa 3 esitettyä 35000 kg:n satotasoa vastaavaa typpilannoitusmäärää hehtaarille. Jos viljelijä haluaa käyttää tätä suurempaa typpilannoitusta, lannoitusmäärän perusteena olevan satotason on oltava sellainen, että se on saatu lohkolta kyseisellä viljelykasvilla jonain viidestä aiemmasta satovuodesta. Lohkokohtainen satotaso määritetään jakamalla koko maatilalta saatu kyseisen viljelykasvin sato niille lohkoille, joilla kyseistä kasvia on viljelty, tai osoittamalla muulla tavalla, että ko. satomäärä on saatu kyseiseltä lohkolta. Tällainen on esimerkiksi täsmäviljelyyn liittyvä satomäärän mittaus. Satotaso ja sen perusteet on merkittävä lohkokohtaisiin muistiinpanoihin. Saavutetun 4000 kg:a (rukiilla 3000 kg:a, kevätrypsillä, kevätrapsilla, syysrypsillä, syysrapsilla ja ruistankiolla 1750 kg:a) korkeamman satotason perusteella on mahdollista käyttää viljojen ja öljykasvien viljelyssä taulukon 1 mukaisten typpimäärien lisäksi taulukon 2 mukaista lisätyppimäärää.

Viljelyvyöhyke 4:n edullisimmat osat kuuluvat Etelä- ja Keski-Suomeen. Itäisessä Suomessa rajana pidetään 3- ja 4-vyöhykkeiden rajaa.

Tuen saamiseksi maatilalla voidaan käyttää fosforia enintään taulukossa 4 esitetyt määrät.

Taulukon 4 perusteena on viljoilla satotaso 4000 kg/ha/v (rukiilla kuitenkin 3000 kg/ha/v) ja öljykasveilla satotaso 1750 kg/ha/v. Jos saavutettu satotaso on 25 % suurempi, taulukon määriin voi lisätä 3 kg/ha/v. Jos saavutettu satotaso on 50 % suurempi, taulukon määriin voi lisätä 6 kg/ha/v. Satotaso määritellään samoin kuin typpilannoituksen kohdalla.

Avokesannon ja sänkikesannon sekä yksivuotisen viherkesannon lannoitus on kielletty. Jos kesannolle perustetaan 15.7. alkaen sallittu kasvusto (esim. syysvilja) tai sillä viljellään tilatukijärjestelmässä sallittua kasvia, josta sato korjataan, lohkoa voidaan lannoittaa taulukkojen 1, 2, 3 ja 4 mukaisesti.

Lohkolla, jolla ei vielä ole kohdan 11.1 mukaista viljavuustutkimusta, on sallittua käyttää typpilannoituksessa kullekin kasville enintään taulukon 1 tai 3 mukaista savi- ja hiesumaille sallittua typpilannoitusmäärää ja fosforilannoituksessa enintään taulukon 4 mukaista tyydyttävän viljavuusluokan mukaista fosforilannoitusmäärää.

Karjanlannan ja muiden orgaanisten lannoitteiden käyttö

Jos lohkon fosforilannoitteena käytetään pelkästään kotieläinten tuottamaa lantaa, sitä on sallittua vuosittain käyttää taulukon 4 luvuista poiketen 15 kg fosforia vastaava määrä hehtaarille kaikissa viljavuusluokissa paitsi viljavuusluokassa arveluttavan korkea. Jos monivuotisilla nurmikasveilla käytetään fosforilannoitteena pelkästään kotieläinten tuottamaa lantaa, sitä on sallittua vuosittain käyttää 30 kg fosforia vastaava määrä hehtaarille viljavuusluokissa huono, huononlainen, välttävä ja tyydyttävä sekä 20 kg hehtaarille viljavuusluokissa hyvä ja korkea. Jos fosforilannoitteena käytetään perunan solunestettä, sitä saa taulukon 4 määrästä poiketen käyttää 15 kg fosforia hehtaarille vastaava määrä vuodessa hyvässä ja sitä heikommissa viljavuusluokissa. Määriin saa soveltaa fosforintasausta. Poikkeuksia ei saa käyttää 25 metriä lähempänä vesialueen rantaa.

Kotieläinten tuottaman lannan ravinteet on laskettava lannoitusmääriin joko taulukossa A esitettyjen taulukkoarvojen tai lanta-analyysin tulosten perusteella. Lanta-analyysi ei saa olla viittä vuotta vanhempi ja se on teetettävä laboratoriossa, joka on erikoistunut lanta-analyysien tekemiseen. Lannasta on tehtävä lanta-analyysi ja sen tulosta käytettävä ravinteiden laskentaan aina silloin, jos taulukossa A ei ole esitetty kyseessä olevan eläinlajia lannan taulukkoarvoja.

Taulukko A. Lannan sisältämien ravinteiden taulukkoarvot

LANTALAJI	FOSFORIA KG/M ³	LIUKOISTA TYYPEÄ KG/M ³
Naudan kuivikelanta	1,2	1,2
Naudan lietelanta	0,5	1,8
Naudan virtsa	0,1	1,8
Sian kuivikelanta	2,5	1,5
Sian lietelanta	0,8	2,7
Sian virtsa	0,2	1,6
Lampaan kuivikelanta	1,5	1,2
Hevosen kuivikelanta	0,5	0,4
Kanan kuivikelanta	4,4	4,5
Broilerin kuivikelanta	3,5	5,1
Ketun kuivikelanta	11,5	3,8
Minkin kuivikelanta	9,5	2,4

Lannan ja muiden orgaanisten lannoitteiden ravinteista otetaan huomioon liukoinen tyyppi kokonaan. Jos karjanlantaa tai perunan solunestettä levitetään syksyllä, sen sisältämästä liukoisesta tyypestä otetaan lannoituksessa huomioon 75 %.

Lannan ja perunan solunesteen ¹⁾ kokonaisfosforista otetaan huomioon 85 %, mutta turkiseläinten lannan fosforista ja puhdistamolietepohjaisen lannoitevalmisteen ¹⁾ fosforista 40 %.

Muiden lannoitevalmisteiden sisältämä fosfori otetaan lannoitusmääriin huomioon seuraavasti:

- orgaanisista eläinperäisistä lannoitteista ja lannoitevalmisteista (esimerkiksi sarvilastu, biojätekomposti) vesiliukoinen fosfori kokonaan ¹⁾
- lihaluujauhosta neutraaliin ammoniumsitraattiin ja veteen liukoinen fosfori kokonaan ¹⁾
- fosforimineraaleista neutraaliin ammoniumsitraattiin ja veteen liukoinen fosfori kokonaan ¹⁾
- kalkkikivistä ja sellaisenaan kalkitusaineena käytettävistä sivutuotteista neutraaliin ammoniumsitraattiin ja veteen liukoinen fosfori kokonaan ¹⁾

¹⁾ Tieto on ilmoitettu tuoteselosteessa (maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 12/2007 mukaan), josta viljelijä saa sen käyttönsä.

Fosforintaus

Fosforilannoituksessa voidaan käyttää enintään viiden vuoden fosforin tasausta. Fosforintauslaskeminen on aloitettava silloin, kun peruslohkolle levitetty fosforimäärä ylittää ensimmäisen kerran sallitun vuosittaisen määrän. Tasausta voi aloittaa myös fosforimäärän alittaessa sallitun vuosittaisen määrän. Fosforintauslaskemisen alkaminen ja päättymisen sekä menossa oleva fosforintausvuosi on kirjattava lohko-kohtaisesti muistiinpanoihin.

Fosforintaus on tehtävä kasvulohko-kohtaisesti. Jos peruslohkolla olevien kasvulohkojen sijoittelu muuttuu taseuskauten aikana, fosforintaus on

seurattava peruslohkotasolla. Vuotuinen peruslohkon kuluttama fosforimäärä lasketaan tällöin kertomalla kunkin kasvulohkon kasville käytetty fosforimäärä kyseisen kasvulohkon pinta-alalla ja laskemalla nämä summat yhteen. Saatua summaa verrataan vastaavasti laskettuun, kyseisille kasveille sallittuun enimmäisfosforimäärään. Erotusta käytetään fosforintasauksen seurannassa. Jos lohko on fosforintasausaikana viljelemättä, lohkolta ei katsota kyseisenä vuonna tai vuosina kuluvan fosforia lainkaan.

Siirtymäsäännöt

Jos peltolohko tulee viljelijän hallintaan kesken sitoumuskauden, viljelijän ei tarvitse ottaa huomioon pellon aiempaa fosforintasausta. Tämä ei kuitenkaan koske tapauksia, joissa lohkoja säännöllisesti vaihdetaan kahden viljelijän kesken esimerkiksi viljelykierrosta johtuen.

Näissä sitoumusehdoissa esitetyt lannoitusehdot on noudatettava vuonna 2008 ja koko sitoumuskauden.

Mikäli fosforilannoituksessa on käytetty ennen sitoumuksen antamista fosforintasausta ja lohkon tasausjakso on uutta ympäristötukijärjestelmän mukaista sitoumusta annettaessa kesken, on edelliseltä sitoumuskaudelta siirtyvät fosforilannoituksen ylitykset otettava lannoituksessa huomioon. Myös alitukset voidaan viljelijän niin halutessa ottaa huomioon. Tasauskausi on vietävä loppuun suunnitellussa ajassa (enintään neljän vuoden tasauskausi). Uuden viisivuotisen tasauskauden saa aloittaa vasta edellisen tasauskauden loputtua.

11.4. Puutarhakasvien lannoitus

Tässä kohdassa selvitettyt lannoitusehdot koskevat 1- ja 2-ryhmän puutarhakasveja sekä siemenmausteita. Peltokasveja koskevat lannoitusehdot on kerrottu kohdassa 11.3.

Lannoituksen on perustuttava riittävän usein tehtyyn viljavuustutkimukseen ja vuosittaiseen viljelysuunnitelmaan. Viljavuustutkimus on tehtävä vähintään kolmen vuoden välein lukuun ottamatta monivuotisia kasveja, joilla ei saa perustamisvaiheen lannoitusta suunniteltaessa käyttää yli kahta vuotta vanhemman viljavuustutkimuksen tuloksia. Näytetiheyden on oltava sama kuin mitä ”Viljelyn ympäristönsuojelun suunnittelu ja seuranta” – kohdassa (kohta 11.1) määrätään.

Jos lohkolta viljellään sekä puutarhakasveja että peltoviljelykasveja, tässä kohdassa esitetyn mukaisesti viljavuustutkimuksen tiheyttä on käytettävä, jos puutarhakasveja viljellään sitoumuskauden aikana lohkolta useammin kuin kahtena vuonna viidestä.

Ravinnemääriin on laskettava mukaan sekä väkilannoitteiden että mahdollisesti käytetyn karjanlannan ja vastaavien orgaanisten lannoitteiden sisältämät ravinteet kohdassa 11.3. selvitettyllä tavalla. Fosforintasauksessa on noudatettava kohdassa 11.3 selvitettyjä ehtoja. Lannoituksesta on tehtävä muistiinpanot ”Viljelyn ympäristönsuojelun suunnittelu ja seuranta” -kohdan mukaisesti.

Puutarhakasveilla noudatettavat enimmäisravinnemäärät on esitetty taulukoissa 5, 6 ja 7.

11.5. Pientareet ja suojakaistat

Pientareet

Valtaojien varsilla sijaiseville peltolohkoille on jätettävä vähintään yhden metrin levyinen monivuotisen nurmikasvillisuuden peittämä piennarvaltaojan varteen. Piennar saa olla yhtä metriä leveämpikin, ei kuitenkaan keskimäärin yli kolme metriä, jos se vesiensuojellisesti tai käytössä olevien hoitotoimien vuoksi on tarpeen. Piennar kuuluu siihen kasvulohkoon, jonka vieressä se sijaitsee.

Piennarta ei tarvitse niittää. Se on kuitenkin aina niitettävä, jos se uhkaa vesakoitua. Niitolla voidaan myös torjua rikkakasvien leviämistä. Jos pientareen kasvillisuus niitetään, niittojätteen saa hyödyntää taloudellisesti. Jos lohko on ilmoitettu tilatuen mukaiseksi kesannoksi, pientareen hoidossa on noudatettava kesannon ehtoja. Pientareelta niitetty kasvillisuus voidaan kuitenkin tällöin kerätä levitettäväksi muualle kesantolohkolla.

Pientareella olevan hukkakauran torjunta on toteutettava hukkakauran torjuntasuunnitelman mukaisesti kasvinsuojeluaineilla tai mekaanisesti. Rikkakasvien pesäketorjunta rikkakasvihävitteillä tai mekaanisesti on sallittua vain vaikeissa rikkakasvitapauksissa. Tällöin kasvinsuojeluaineen käyttö ja uuden nurmikasvillisuuden kylvö on tehtävä saman kasvukauden aikana. Piennarta ei muutoin saa käsitellä kasvinsuojeluaineilla eikä sille saa levittää lannoitteita. Kasvinsuojeluaineiden käytöstä pientareella on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

Pientareen perustamisessa ja hoidossa on mahdollisuuksien mukaan suosittava luonnonvaraisille eläimille, kasveille ja muille eliöille suotuisia toimenpiteitä. Tämän vuoksi niittoa ei saa aloittaa ennen 1.8., ellei kyse ole rikkakasvien, kasvitautien tai tuholaisten torjunnasta, niiden leviämisen estämisestä tai vastaavasta syystä. Vastaavana syynä pidetään myös pientareen niitto yhtä aikaa muun lohkon kasvillisuuden kanssa. Syy on merkittävä lohko-kohtaisiin muistiinpanoihin.

Piennarta saa laiduntaa.

Suojakaistat

Valtaojaa suurempien vesiuomien varsilla oleville peltolohkoille sekä lampien, järvien ja talousvesikaivojen ympärillä ja meren rannalla sijaitseville peltolohkoille on perustettava vesiuoman varrelle vähintään keskimäärin kolme metriä leveä monivuotisen nurmi-, heinä- ja niittykasvillisuuden peittävä suojakaista. Suojakaista saa olla leveämpikin, ei kuitenkaan keskimäärin yli 10 metriä leveä, jos se vesiensuojelullisesti tai käytössä olevien hoitoimien vuoksi on tarpeen. Keskimäärin yli kolme metriä leveästä suojakaistasta on tehtävä erillinen kasvulohko.

Suojakaista on suositeltavaa niittää kerran kasvukauden aikana. Suojakaista on kuitenkin aina niitettävä, jos se uhkaa vesakoitua. Niittojäte on suositeltavaa poistaa kaistalta ja sen saa hyödyntää taloudellisesti. Jos lohko on ilmoitettu tilatuen mukaisesti kesannoksi, suojakaistan hoidossa on noudatettava kesannon ehtoja. Suojakaistalta niitetty kasvillisuus voidaan kuitenkin tällöin kerätä levitettäväksi muualle kesantolohkolla.

Suojakaistalla olevan hukkakauran torjunta on toteutettava hukkakauran torjuntasuunnitelman mukaisesti kasvinsuojeluaineilla tai mekaanisesti. Rikkakasvien pesäketorjunta rikkakasvihävitteillä tai mekaanisesti on sallittua vain vaikeissa rikkakasvitapauksissa. Tällöin kasvinsuojeluaineen käyttö ja uuden nurmikasvillisuuden kylvö on tehtävä saman kasvukauden aikana. Suojakaistaa ei muutoin saa käsitellä kasvinsuojeluaineilla eikä sille saa levittää lannoitteita. Kasvinsuojeluaineiden käytöstä suojakaistalla on ilmoitettava etukäteen kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

Suojakaistan perustamisessa ja hoidossa on otettava huomioon luonnon monimuotoisuus ja mahdollisuuksien mukaan suosittava luonnonvaraisten kasvien, eläinten ja muiden eliöiden kannalta suotuisia toimenpiteitä. Tämän vuoksi niittoa ei saa aloittaa ennen 1.8., ellei kyse ole rikkakasvien, kasvitautilien tai tuholaisten torjunnasta, niiden leviämisen estämisestä tai vastaavasta syystä. Vastaavana syynä pidetään myös suojakaistan niittoa yhtä aikaa muun lohkon kasvillisuuden kanssa. Syy on merkittävä lohkokohtaisiin muistiinpanoihin.

Suojakaistaa saa laiduntaa.

Jos pientareen tai suojakaistan kasvillisuus vaurioituu tai tuhoutuu esimerkiksi talven aikana tai ojien kunnostustyön yhteydessä, uusi nurmikasvillisuus on kylvettävä pientareelle tai suojakaistalle heti olosuhteiden salliessa. Tällaisesta pientareen tai suojakaistan vaurioitumisesta tai tuhoutumisesta ja

uusimisesta on ilmoitettava kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

Pellon ei katsota sijaitsevan valtaojan, vesiuoman, lammen, järven tai meren rannalla, jos

- 1) pellon ja uoman välillä on metsää, tonttimaata, tiealuetta tai muuta aluetta vähintään keskimäärin 10 metriä eikä vesi tulvankaan aikana nouse pellolle
- 2) pellon ja uoman välillä on aina vähintään keskimäärin 10 metriä pensaikkoo, jouto- tai kitumaata tai vastaavaa eikä vesi tulvankaan aikana nouse pellolle
- 3) pelto sijaitsee tulvapenkereen takana ja kuivatusvedet johdetaan pois esimerkiksi pumppaamalla.

Valtaojalla tarkoitetaan tässä kaivettua avouomaa, jonka tarkoituksena on kerätä kuivatusalueen piiri-, sarka- ja salaojista tulevat vedet sekä yläpuoliselta valuma-alueelta tulevat vedet ja johtaa ne pois kuivatusalueelta.

Jos pelto viettää joka paikasta poispäin uomasta, pellon ja uoman välille riittää yhden metrin piennar.

Luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi viljelijällä on mahdollisuus jättää *kaikille peruslohkoille* keskimäärin enintään kolme metriä leveä nurmikasvillisuuden peittämä piennar myös peruslohkon muille reunoille kuin valtaojaan tai vesiuomaan rajoittuvalle sivulle. Tällaiselle pientareelle on kylvettävä nurmi-, heinä- tai niittykasvillisuus, ellei pientareella kasva sellaista ennestään. Tällaista piennarta on hoidettava samoin kuin valtaojan varrella sijaitsevaa piennarta.

Maatilalla vuonna 2007 voimassa olleen ympäristötukisituksen ehtojen mukaiset pientareet ja suojakaistat täyttävät tässä esitetyt ehdot. Jos viljelijällä ei ole ollut ympäristötukisitumusta voimassa vuonna 2007, suojakaistojen ja pientareiden on oltava tässä esitettyjen määräysten mukaiset viimeistään 30.9.2008. Jos maatilalle tulee uusia peruslohkoja kasvukauden alussa, pientareiden ja suojakaistojen on oltava säännösten mukaiset kasvukauden loppuun mennessä.

11.6. Luonnon monimuotoisuuden ja maiseman ylläpito

Viljelijän on pidettävä pellot avoimina ja viljelymaisema hoidettuna sekä asuin- ja tuotantorakennusten ympäristöt siisteinä ja hoidettuina. Maatilalla olevia, maatalousympäristöjen luonnon monimuotoisuuskohteita tulee ylläpitää. Tällaisia ovat muun muassa monipuoliset pellon ja metsän reuna- vyöhykkeet, yksittäispuut, puukujanteet, lähteet, purot ja kosteikot. Tällaisia kohteita ei saa vaaran-

taa kasvinsuojeluaineiden tai lannoitteiden käytöllä tai paljaaksi hakkuulla.

Peltoteiden pientareita ei saa käsitellä kasvinsuojeluaineilla. Mahdollisen hukkakauran torjunnasta on kuitenkin huolehdittava hukkakauran torjuntasuunnitelman mukaisesti kasvinsuojeluaineilla tai mekaanisesti. Tarvittaessa peltoteiden pientareet voidaan niittää. Niittojätteen saa hyödyntää taloudellisesti. Talviaikaan kasvipeitteisten peltolohkojen hoidossa tulisi ottaa huomioon lintujen ja riistan talvehtimisen edistäminen.

Viljelijän on tehtävä kartoitus maatilan luonnon monimuotoisuuskohteista toisen sitomusvuoden loppuun mennessä (viimeistään 30.4.2010). Kartoitus on tehtävä täyttämällä tätä varten laadittu lomake (Lnro 219), johon merkitään maatilan tuotantorakennusten lähiympäristössä sekä viljelijän hallinnassa olevilla peltoalueilla ja niiden lähiympäristössä sijaitsevat, monimuotoisuuden kannalta tärkeät kohteet. Tällaisia ovat muun muassa monilajiset niityt, pellonreunat ja –pientareet, tienpientareet, pellon ja metsän reunavyöhykkeet, peltoalueilla sijaitsevat purot, lähteet, kosteikot, vanhat kiviaidat, ladot ja puukujanteet sekä maisemakesannot, riistapellot ja -kesannot ja riistan sekä muiden eliölajien kannalta tärkeät alueet kuten monilajiset pysyvät laitumet, hoidetut viljelemättömät pellot ja viljelystä poistuneet pellot. Kartoituslomakkeelle on merkittävä myös maatilan monimuotoisuutta edistävät erityistukisopimukset ja niiden laajuus.

Kartoituskohteet on merkittävä lomakkeen lisäksi myös kartalle, jona voidaan käyttää esimerkiksi peruslohkokarttaa. Kartoitus on säilytettävä maatilalla ja esitettävä pyydettyä tukea valvoville viranomaisille.

Kartoituslomake ja maatilan luonnon monimuotoisuusopas on lähetetty viljelijöille postitse. Niitä saa myös kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta sekä maa- ja metsätalousministeriön internet-sivuilta (lomake.mmm.fi).

12. Lisätoimenpiteet

12.1. Vähennetty lannoitus

Vähennetyn lannoituksen perustana on oltava "Viljelyn ympäristönsuojelun suunnittelu ja seuranta" -kohdan mukaisesti riittävän usein tehty viljavuustutkimus. Lannoitusmääriin on laskettava mukaan sekä väkilannoitteet että mahdollisesti käytetty kotieläinten lanta ja vastaavat orgaaniset lannoitteet kohdassa 11.3 (Peltokasvien lannoitus) esitetyn mukaisesti. Fosforilannoituksessa ei saa käyttää karjanlannalle kohdassa 11.3 selvitettyjä, fosforin käyttöä koskevia poikkeuksia. Lannan ravinteet on laskettava lannoitusmääriin lannan ravinnetaulu-

koiden perusteella. Lannan ravinnetaulukot on esitetty kohdassa 11.3. Lannasta on tehtävä lanta-analyysi ja sen tulosta käytettävä ravinteiden laskentaan aina silloin, jos taulukossa A ei ole esitetty kyseessä olevan eläinlajia lannan taulukkoarvoja. Lannoituksesta on tehtävä lohkokohtaiset muistiinpanot "Viljelyn ympäristönsuojelun suunnittelu ja seuranta" -kohdan (kohta 11.1) mukaisesti.

Maatilalla saa käyttää typpilannoitteita enintään taulukon 8 mukaiset enimmäismäärät.

Fosforilannoituksen enimmäismäärä on viljavuusluokissa huono, huononlainen ja välttävä enintään 15 kg/ha/v (sokerijuurikkaalla kuitenkin enintään 30 kg/ha/v ja perunalla enintään 35 kg/ha/v), ja luokassa tyydyttävä 10 kg/ha/v (sokerijuurikkaalla kuitenkin enintään 15 kg/ha/v ja perunalla enintään 20 kg/ha/v). Viljavuusluokissa hyvä, korkea ja arveluttavan korkea ei saa käyttää fosforilannoitteita.

Fosforilannoituksessa voidaan käyttää enintään viiden vuoden fosforin tasausta. Fosforintasausta on toteutettava kohdassa 11.3 esitettyjen ehtojen mukaisesti.

12.2. Typpilannoituksen tarkentaminen peltokasveilla

Toimenpide on toteutettava analysoimalla typen määrä peltomaasta keväällä ennen kevätlannoitusta laboratorioanalyysillä tai pikamittausmenetelmällä. Kasvulohkoilla, joilla toimenpide toteutetaan, on otettava typpilannoituksessa huomioon analyysin tulos. Jos analyysitulosta on yli 20 kiloa typpeä hehtaarilla, 20 kilon ylittävä typpimäärä on vähennettävä lohkon typpilannoitusmäärästä. Jos analyysin tulos ei ole käytettävissä ennen typpilannoituksen toteuttamista, ympäristötuen ehtojen mukaisesti sallittua typpilannoituksen lohkokohtaista enimmäismäärää on pienennettävä vähintään 20 kg/ha. Levittämättä jätetty määrä voidaan levittää, jos analyysin tulos on enintään 20 kg/ha. Jos tulos on suurempi, 20 kilon ylittävä typpimäärä on vähennettävä toisesta levitysmäärästä.

Vähennys on tehtävä tilalla noudatettavista lannoitusmääräyksistä, joko "Peltokasvien lannoitus" -perustoimenpiteen tai "Vähennetty lannoitus" -lisätoimenpiteen mukaisista taulukkoarvoista tai muista kyseissä kohdissa esitetystä enimmäislannoitusmäärästä.

Analyysillä tutkittavien kasvulohkojen on edustettava 30 %:a maatilan ympäristötukikelpoisesta pinta-alasta. Tähän alaan ei lasketa mukaan 1- ja 2-ryhmän puutarhakasvialoja eikä siemenmausteiden viljelyaloja.

Analysoitavat näytteet on otettava ensisijaisesti niiltä kasvulohkoilta, joille edellisenä syksynä on levitetty lantaa tai joiden esikasvina on ollut nurmi, viherkesanto tai palkokasvi ja lohko on kynnetty tai muokattu edellisenä syksynä. Mikäli 30 %:n alavaatimus ei täyty edellä mainituista tapauksista, viljelijä voi ottaa näytteet haluamistaan lohkoista. Suositeltavaa on tällöin selvittää liukoisen typen määrä esimerkiksi niiltä lohkoilta, joissa edellisen vuoden sato on jäänyt paljon niukemmaksi kuin mihin toteutetulla lannoituksella oli suunniteltu päästävän tai jos sato on jäänyt märkyyden takia kokonaan korjaamatta tai jos lohkoilla on viljelty kasvia, jonka jälkeen maahan on mahdollisesti jäänyt tavallista runsaammin typpeä. Näytteet on otettava mittausta edellyttäviltä kasvulohkoilta, mutta kuitenkin niin, että näytteitä otetaan vähintään yksi näyte viittä hehtaaria kohden. Kunkin näytteen on koostuttava 15 - 25 osanäytteestä.

Viljelijä voi tehdä tai teettää analyysin vesiliukoisen kokonaistypen määrästä käyttämällä pikamääritysmenetelmää (ns. typpisalkku) tai hän voi teettää laboratorioanalyysin. Ammoniumtyppimääritys on tehtävä, jos lohkolle on levitetty orgaanista lannoitetta, jos peltoon on muokattu runsas vihermassa, jos lohkoilla on kasvanut voimakkaasti lannoitettu erikoiskasvi tai jos lohko on erittäin runsasmultainen. Pikamääritysmenetelmällä tarkoitetaan tarvikeistoa, joka on tarkoitettu vesiliukoisen typen tai vastaavasti ammoniumtypen määrittämiseen pelto- maasta ja jonka analyysitulokset kertoo vesiliukoisen typen tai ammoniumtypen määrän peltomaassa kiloina hehtaaria kohti.

Laboratorioanalyysi on teetettävä laboratoriossa, joka on erikoistunut typpianalyysien tekoon. Mittauksen tulokset on merkittävä lohkokohtaisiin muisiin peltomaahan.

12.3. Ravinnetaseet

Viljelijän on laadittava maatilan kaikille peruslohkoille lohkokohtainen peltotase joka vuosi. Lisäksi maatilalle on laadittava "Ravinnetaseen toimenpidesuunnitelma".

Lohkokohtaisella peltotaseella tarkoitetaan peruslohkolle lannoitteissa ja karjanlannassa ja muissa orgaanisissa lannoitteissa levitettyjen ravinteiden ja sadon mukana peruslohkolta poistettujen ravinteiden erotusta (yli- tai alijäämää). Taselaskelmat on tehtävä tyyppisestä ja fosforista.

"Ravinnetaseen toimenpidesuunnitelmaan" kuuluu toisen ja neljännen sitomusvuoden jälkeen tehtävä arvio ravinnetaseesta ja sen edellyttämästä toimenpiteestä. Jos lohkoilla typen ylijäämän ja käytettyjen typpiravinnemäärien suhde on kahden ensimmäisen

sitomusvuoden aikana kasvanut vähintään 20 prosenttiyksikköä, viljelijän on vähennettävä lohkon typpilannoitusta 10 kg/ha kolmantena sitomusvuonna. Jos lohkoilla fosforin ylijäämän ja käytettyjen fosforiravinnemäärien suhde on kahden ensimmäisen sitomusvuoden aikana kasvanut vähintään 20 prosenttiyksikköä, viljelijän on vähennettävä lohkon fosforilannoitusta 2 kg/ha kolmantena sitomusvuonna.

Jos typen ylijäämän ja käytettyjen typpiravinnemäärien suhde on kasvanut huomattavasti (vähintään 40 prosenttiyksikköä), typpilannoitusta on vähennettävä 20 kg/ha kolmantena sitomusvuonna. Jos fosforin ylijäämän ja käytettyjen fosforiravinnemäärien suhde on kasvanut huomattavasti (vähintään 40 prosenttiyksikköä), fosforilannoitusta on vähennettävä 4 kg/ha kolmantena sitomusvuonna.

Vastaava arvio on tehtävä uudelleen neljännen sitomusvuoden jälkeen kolmannen ja neljännen sitomusvuoden typen ja fosforin ylijäämiä ja käytettyjä typpi- ja fosforiravinnemääriä vertaamalla ja toteutettava vastaavat typpi- ja fosforilannoitusmäärien vähentämiset viidentenä sitomusvuonna.

Tarvittavat typpi- tai fosforilannoitusmäärien vähentämiset tehdään tilalla noudatettavista lannoitusehdoista (Peltokasvien lannoitus -perustoimenpide tai Vähennetty lannoitus -lisätoimenpide).

Fosforilannoituksen vähennystä ei edellytetä, jos lohkoilla toteutettava fosforintasausta on kesken kolmantena tai viidentenä sitomusvuonna. Jos ylijäämä on negatiivinen toisena tai neljäntenä sitomusvuonna (=alijäämäinen), lannoituksen vähentämistä ei edellytetä.

Peltotase on laadittava kultakin kasvukaudelta kunkin sitomusvuoden loppuun mennessä (viimeistään 30.4.). "Ravinnetaseen toimenpidesuunnitelma" on tehtävä toisen ja neljännen sitomusvuoden loppuun mennessä.

Ravinnetaselaskenta on tehtävä peltoviljelykasveille mutta ei puutarhakasveille eikä siemenmausteille. Kesannoille ja satoa tuottamattomille pelloille ei tarvitse laatia peltotasetta.

Mavi on laatinut ohjeen ravinnetaseiden laskentaan. Ohje on lähetetty mm. niille viljelijöille, joiden ympäristötukisitoumus päättyy 31.5.2008. Ohje löytyy myös Mavin internetsivuilla: <http://www.mavi.fi>.

12.5. Lannan levitys kasvukaudella

Lisätoimenpiteen voi valita vain ympäristötuen mukainen kotieläintila. Toimenpiteen valinnut maatala ei voi luovuttaa lantaa maatilalta pois lukuun

ottamatta vähäistä määrää (enintään 100 m³ kalenterivuodessa) eikä toimia lannan luovuttajana lannan käytön tehostamissopimuksessa, jos luovutettava määrä on tätä suurempi.

Maatilalla käytettävä lanta on levitettävä pelloille kasvukauden aikana keväällä ja kesällä. Keväällä lantaa saa nitraattiasetuksen (931/2000) mukaisesti levittää aikaisintaan 15.4. Levitys voidaan aloittaa 1.4., jos maa on sula ja kuiva niin, että valumia vesistöön ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole. Kasvukauden aikana oraille tai nurmille tapahtuvassa kuivikelannan levityksessä on käytettävä kuivikelannan tarkkuuslevittämiä ja lietalannan ja virtsan levityksessä on käytettävä sijoittavia laitteita tai letkulevittämiä hajuhaittojen vähentämiseksi. Kasvustoa perustettaessa lanta on aina mullattava.

Lannanlevitys on sallittua 10.9. asti, jos lohkolle kylvetään syysvilja, syysöljykasvi tai nurmi tai istutetaan monivuotinen puutarhakasvi. Muissa tapauksissa lannanlevitys on sallittu 15.8. asti.

Kuivikelannan tarkkuuslevittimen on täytettävä standardin SFS-EN 13080 (Lannanlevittimien ympäristövaatimukset ja testit) kolmannen kohdan vaatimukset. Ehdot täyttävässä tarkkuuslevittimessä on oltava esimerkiksi vähintään kaksi murskaintelaa, joissa on hakkuriterät, sekä levitinlautaset, joissa on yhteensä vähintään kuusi säädettävää siivekettä. Kuivikelannan tarkkuuslevittintä koskevista asiakirjoista on tultava ilmi, että se täyttää em. mainitun standardin, jos tarkkuuslevitin ei ole esimerkiksi mukainen.

Lannalla tarkoitetaan tässä lisätoimenpiteessä kotieläinten tuottamaa lietalantaa, virtsaa ja kuivikelantaa kuivikkeineen. Levitysrajoitukset koskevat myös eläinten suppeilta jaloittelualueilta säiliöön kerättyjä lantavesiä.

12.6. Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ja kevennetty muokkaus

Toimenpidettä ei voi valita kotieläintilan ehtoihin sitoutunut viljelijä, jonka maatilalla kasvatetaan nautoja, hevosia, lampaita tai vuohia yhteensä enemmän kuin 2 eläinyksikköä. Toimenpidettä ei voi myöskään valita viljelijä, joka on valinnut lisätoimenpiteeksi peltojen talviaikaisen kasvipeitteisyyden tai tehostetun talviaikaisen kasvipeitteisyyden.

Viljelijän on pidettävä vähintään 30 % maatilan ympäristötukikelpoisten peltolohkojen kokonaispinta-alasta kasvukauden ulkopuolella kasvien tai sängin peittämänä tai hyväksytysti kevennetysti muokattuna. Kasvipeitteisyyden on säilyttävä lohkolle kylvömuokkaukseen tai vastaavaan viljely-

toimenpiteeseen asti. Kasvipeitteiset lohkot tulisi sijoittaa vesiensuojelun kannalta tärkeille lohkoille, erityisesti vesistöihin ja valtaajiin rajoitettuille peltolohkoille.

Ehdon täyttävät seuraavat lohkot:

- monivuotiset viljellyt nurmet ja ruokohelpi sekä viherlannoitusnurmi, jota ei muokata syksyllä,
- pellolle perustetut suojaväyhykesopimusalat,
- monivuotinen viherkesanto, jonka kasvusto on perustettu viimeistään 30.6.,
- riistakesanto ja maisemakesanto, jos ne täyttävät kohdan 11.2 vaatimukset,
- monivuotiset puutarhakasvit (monivuotiset marjakasvit ja hedelmäpuut, tyrni ja marja-aronia sekä monivuotiset taimitarhakasvit, koristekasvit, maustekasvit, lääkekasvit, siemenmausteet ja leikkovihreä),
- alus- ja pyydyskasvien viljely, jos lohko kynnetään tai muokataan vasta seuraavana keväänä,
- sänkikesanto sekä viljan, öljykasvien, siemenmausteiden ja kuitupellavan sänki, ei kuitenkaan silloin, jos sänkeen on syksyllä kylvetty syysruis, ruisvehnä, syysvehnä, spelttivehnä, syysrypsi tai syysrapssi,
- keväällä korjattava pellava tai hamppu ja
- tilatukijärjestelmän mukainen hoidettu viljelymätön pelto, jos pelto säilytetään nurmipeitteisenä talven yli.

Kasvipeitteiseksi ei hyväksytä nurmilohkoa tai monivuotista viherkesantolohkoa, joiden kasvusto on tuhottu kemiallisesti, eikä vilja- ja öljykasvilohkoja, joiden olki ja sänki on poltettu.

Kevennetty syysänkimuokkaus vilja- ja öljykasvilohkoilla täyttää ehdon, jos muokkaus tehdään kultivaattorilla, lautasäkeellä, joustopiikkiäkeellä, laipiorullaäkeellä tai miniauralla yhteen kertaan ajaen.

12.7. Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys

Toimenpiteen voi valita vain A- ja B-tukialueilla sijaitseville pelloille. Toimenpidettä ei voi valita kotieläintilan ehtoihin sitoutunut viljelijä, jonka maatilalla kasvatetaan nautoja, hevosia, lampaita tai vuohia yhteensä enemmän kuin 2 eläinyksikköä. Lisätoimenpidettä ei voi myöskään valita viljelijä, joka on valinnut lisätoimenpiteeksi peltojen talviaikaisen kasvipeitteisyyden ja kevennetyn muokkauksen tai peltojen tehostetun talviaikaisen kasvipeitteisyyden.

Viljelijän on pidettävä vähintään 30 % maatilan A- ja B-tukialueilla sijaitsevien ympäristötukikelpoisten peltolohkojen kokonaispinta-alasta kasvukauden ulkopuolella kasvien tai sängin peittämänä. Kasvipeitteisyyden on säilyttävä lohkolle kylvömuokkaukseen tai vastaavaan viljelytoimenpiteeseen asti. Kasvipeitteiset lohkot tulisi sijoittaa ve-

siensuojelun kannalta tärkeille lohkoille, erityisesti vesistöihin ja valtaojiin rajoittuville peltolohkoille.

Ehdon täyttävät seuraavat A- ja B-tukialueilla sijaitsevat lohkot:

- monivuotiset viljellyt nurmet ja ruokohelpi sekä viherlannoitusnurmi, jota ei muokata syksyllä,
- pellolle perustetut suojavyöhykesopimusalat,
- monivuotinen viherkesanto, jonka kasvusto on perustettu viimeistään 30.6.,
- riistakesanto ja maisemakesanto, jos ne täyttävät kohdan 11.2 vaatimukset,
- monivuotiset puutarhakasvit, (monivuotiset marjakasvit ja hedelmäpuut, tyrni ja marja-aronia sekä monivuotiset taimitarhakasvit, koristekasvit, maustekasvit, lääkekasvit, siemenmausteet ja leikkovihreä),
- sänkikesanto sekä viljan, öljykasvien, siemenmausteiden ja kuitupellavan sänki, ei kuitenkaan silloin, jos sänkeen on syksyllä kylvetty syysruis, ruisvehnä, syysvehnä tai spelttivehänä, syysrypsi tai syysrapssi,
- keväällä korjattava pellava tai hamppu ja
- tilatukijärjestelmän mukainen hoidettu viljelemätön pelto, jos pelto säilytetään nurmipeitteisenä talven yli.

Kasvipeitteiseksi ei hyväksytä nurmilohkoa tai monivuotista viherkesantolohkoa, joiden kasvusto on tuhottu kemiallisesti, eikä vilja- ja öljykasvilohkoja, joiden olki ja sänki on poltettu.

12.8. Peltojen tehostettu talviaikainen kasvipeitteisyys

Toimenpiteen voi valita vain A- ja B-tukialueilla sijaitseville pelloille. Lisätoimenpidettä ei voi valita viljelijä, joka on valinnut lisätoimenpiteeksi peltojen talviaikaisen kasvipeitteisyyden ja kevennetyn muokkauksen tai peltojen talviaikaisen kasvipeitteisyyden tai laajaperäisen nurmituotannon.

Viljelijän on pidettävä vähintään 50 % maatilalla A- ja B-tukialueilla sijaitsevien ympäristötukikelpoisten peltolohkojen kokonaispinta-alasta kasvukauden ulkopuolella kasvien tai sängin peittämänä. Kasvipeitteisyyden on säilyttävä lohkoilla kylvömuokkaukseen tai vastaavaan viljelytoimenpiteeseen asti. Kasvipeitteiset lohkot tulisi sijoittaa vesiensuojelun kannalta tärkeille lohkoille, erityisesti vesistöihin ja valtaojiin rajoittuville peltolohkoille.

Ehdon täyttävät seuraavat A- ja B-tukialueilla sijaitsevat lohkot:

- monivuotiset viljellyt nurmet ja ruokohelpi sekä viherlannoitusnurmi, jota ei muokata syksyllä,
- pellolle perustetut suojavyöhykesopimusalat,
- monivuotinen viherkesanto, jonka kasvusto on perustettu viimeistään 30.6.,

- riistakesanto ja maisemakesanto, jos ne täyttävät kohdan 11.2 vaatimukset,
- monivuotiset puutarhakasvit (monivuotiset marjakasvit ja hedelmäpuut, tyrni ja marja-aronia sekä monivuotiset taimitarhakasvit, koristekasvit, maustekasvit, lääkekasvit, siemenmausteet ja leikkovihreä),
- sänkikesanto sekä viljan, öljykasvien, siemenmausteiden ja kuitupellavan sänki, ei kuitenkaan silloin, jos sänkeen on syksyllä kylvetty syysruis, ruisvehnä, syysvehnä tai spelttivehänä, syysrypsi tai syysrapssi,
- keväällä korjattava pellava tai hamppu ja
- tilatukijärjestelmän mukainen hoidettu viljelemätön pelto, jos pelto säilytetään nurmipeitteisenä talven yli.

Kasvipeitteiseksi ei hyväksytä nurmilohkoa tai monivuotista viherkesantolohkoa, joiden kasvusto on tuhottu kemiallisesti, eikä vilja- ja öljykasvilohkoja, joiden olki ja sänki on poltettu.

12.9. Viljelyn monipuolistaminen

Toimenpiteen voi valita vain A- ja B-tukialueilla sijaitseville pelloille.

Maatilan A- ja B-tukialueilla sijaitsevasta ympäristötukikelpoisesta peltoalasta vähintään 10 % on oltava vuosittain nurmea tai nurmipeitteistä alaa. Näillä tarkoitetaan viljeltyjä nurmia, viherkesantoja, viherlannoitusnurmia, hoidettuja viljelemättömiä pelloja sekä suojavyöhykesopimusaloja. Kyseinen 10 %:n suuruinen nurmiala voi sijaita samalla loholla koko sitoumuskauden ajan.

Maatilla vuosittain viljelyssä olevasta A- ja B-tukialueilla sijaitsevasta ympäristötukikelpoisesta peltoalasta saa vuosittain olla enintään 40 % saman kasvilajin viljelyssä. Samaa kasvilajia saa viljellä loholla enintään kahtena vuotena peräkkäin. Kuitenkin nurmea ja kuminaa saa viljellä samalla loholla enintään kolme vuotta. Samaa nurmea ei saa ilmoittaa eri kasvilajeina kolme vuotta pidempään. Joka vuosi on viljeltävä vähintään kolme eri kasvilajia ja yhden kasvilajin on oltava muu kuin viljakasvi. Vähimmäisvaatimuksena oleva nurmi laskeaan yhdeksi kolmesta edellytetyistä kasvilajista.

Tässä lisätoimenpiteessä luetaan eri kasvilajeiksi muun muassa seuraavat: syysvehnä, kevätvehnä, spelttivehänä, ruisvehnä, kevätruus, syysruis, ohra, kaura, tattari, maissi, sokerimaissi, kevätrypsi, syysrypsi, kevätrapsi, syysrapssi, auringonkukka, soijapapu, öljypellava, herne, härkäpapu, makea lupiini, virma, ruokohelpi, peruna, sokerijuurikas, rehukaali, pellava, hamppu, humala, tupakka, nokkonen, ruistankio, kumina, sinappi, nurmi (kaikki yksi- ja monivuotiset nurmet sekä laitumet), kesannon eri lajit, viherlannoitusnurmi, hoidettu viljele-

mätön pelto. Avomaan vihanneksista, marjakasveista, hedelmäkasveista, maustekasveista, koristekasveista ja lääkekasveista sekä leikkovihreästä kukin kasvitieteellinen laji luetaan omaksi kasvilajiksi.

Maatilan A- ja B-tukialueilla sijaitseville ympäristötukikelpoisille peltolohkoille suunniteltu kasvinvuorotus on esitettävä maatilalle viideksi vuodeksi laadittavassa kirjallisessa viljelykiertosuunnitelmassa. Suunnitelmassa on esitettävä peruslohkoittain jokaisella lohkolle viljeltäväksi suunniteltu kasvilaji viiden seuraavan vuoden aikana. Suunnitelma on ohjeellinen ja siitä voidaan tarvittaessa poiketa. Suunnitelma on tehtävä ensimmäisenä sitoumusvuonna kesäkuun loppuun mennessä.

12.10. Laajaperäinen nurmituotanto

Toimenpiteen voi valita kotieläintilan ehtoihin sitoutunut viljelijä, jonka peltoja sijaitsee A- tai B-tukialueella ja jolla on nautoja, lampaita, vuohia tai hevosia vähintään 0,4 eläinyksikköä peltohehtaaria kohti tai vähintään 25 eläinyksikköä. Maatilan A- ja B-tukialueilla sijaitsevasta ympäristötukikelpoisesta peltoalasta vähintään 50 % on oltava joka vuosi nurmikasvien viljelyssä.

Toimenpidettä ei voi valita viljelijä, joka on valinnut lisätoimenpiteeksi vähennetyn lannoituksen, typpilannoituksen tarkentamisen peltokasveilla tai peltojen tehostetun talviaikaisen kasvipeitteisyyden.

Maatilalla saadaan käyttää nurmien lannoittamiseen tyyppiä enintään 75 % "Peltokasvien lannoitus" -perustoimenpiteen mukaisista typpimääristä. Nurmillä tarkoitetaan taulukossa 3 esitettyjä seuraavia kasvilajeja: monivuotiset nurmet, yksivuotinen raiheinä, vihantavilja + raiheinä, laidun (moni- ja yksivuotiset laidunnurmet), vihantavilja, kokovilja ja muut nurmikasvustot. Kasvilajilla "muut nurmikasvustot" tarkoitetaan viljeltyjä nurmia, jotka eivät ole erikseen mainittu taulukoissa 1-8.

12.11. Kerääjäkasvien viljely

Toimenpiteen voi valita viljelijä, jonka peltoja sijaitsee A- tai B-tukialueilla.

Vähintään 25 %:lle maatilan A- ja B-tukialueilla sijaitsevasta ympäristötukikelpoisesta peltoalasta on vuosittain kylvettävä kerääjäkasveja. Kerääjäkasveilla tarkoitetaan varsinaisen viljelykasvin kylvön yhteydessä kylvettävää aluskasvia tai varsinaisen viljelykasvin sadonkorjuun jälkeen kylvettävää pyydyskasvia. Aluskasvia käytetään tavallisesti viljan viljelyn yhteydessä ja pyydyskasveja varhaisperunan tai varhaisvihannesten kasvatuksen yhteydessä. Kerääjäkasvia ei saa erikseen lannoittaa.

Aluskasviksi voidaan kylvää raiheinää tai muita heinä- ja nurmikasveja, apiloita tai näiden siemenseoksia. Aluskasvin muokkaus tai kyntö voi tapahtua samanaikaisesti kuin varsinaisen viljelykasvin muokkaus tai kyntö tai se voidaan säilyttää lohkolle koko syksyn. Aluskasvi on sallittua tuhota kemiallisella käsittelyllä.

Pyydyskasviksi voidaan kylvää ohraa, kauraa, raiheinää tai muita heinä- ja nurmikasveja, rehurapsia, rypsiä, hunajakukkaa tai apiloita tai näiden kasvien siemenseoksia. Pyydyskasvi on kylvettävä viljelykasvin sadonkorjuun jälkeen ja viimeistään 15.8. Pyydyskasvi on säilytettävä lohkolle kasvukauden loppuun (1.10.) asti, jonka jälkeen lohkon saa muokata tai kyntää.

Aluskasvin tai pyydyskasvin avulla ei saa perustaa monivuotisia nurmia, viherkesantoja tai viherlannoitusnurmia.

13. Puutarhakasvien lisätoimenpiteet

13.1 Typpilannoituksen tarkentaminen puutarhakasveilla

Toimenpidettä on toteutettava ryhmän 1 puutarhakasvialoilla.

Viljelijän on mitattava liukoisen typen määrä keväällä ennen kevätlannoitusta ja kasvukaudella ennen lisälannoituksia. Jokaiselta kasvulohkolta on tehtävä vuosittain oma analyysi. Viljelijä voi tehdä tai teettää analyysin liukoisen typen määrästä käyttämällä pikamääritysmenetelmää (ns. typpisalkku), tai viljelijä voi teettää liukoisen typen määrästä laboratorioanalyysin.

Pikamääritysmenetelmällä tarkoitetaan tarvikkeistoja, joka on tarkoitettu vesiliukoisen typen määrittämiseen peltomaasta ja jonka analyysitulokset kertoo vesiliukoisen typen määrän peltomaassa kiloina hehtaaria kohti.

Laboratorioanalyysi on teetettävä laboratoriossa, joka on erikoistunut typpianalyysien tekoon.

Mittausten tulokset on merkittävä "Viljelyn ympäristönsuojelun suunnittelu ja seuranta" -kohdan mukaisiin lohkohtaisiin muistiinpanoihin. Jos maassa olevan liukoisen typen määrä on ennen kevätlannoitusta yli 20 kg/ha, yli 20 kg:n menevä typpiosuus on vähennettävä lohkon vuosittaisesta typpilannoitusmäärästä. Vähennys on tehtävä tilalla noudatettavista lannoitusmääräyksistä eli Puutarhakasvien lannoitus -perustoimenpiteen mukaisista taulukkoarvoista.

13.2. Katteen käyttö monivuotisilla puutarhakasveilla

Toimenpidettä on toteutettava ryhmän 2 puutarhakasvialoilla.

Maanpinta on katettava rivien kohdilta oljella, hakkeella tai muulla orgaanisella materiaalilla, muovikalvolla tai muovikankaalla, katepaperilla tai rivi-väleihin perustettavalla, leikattavalla nurmikatteella. Jos kasveilla käytetään katteena muovikalvoa, sen on oltava valmistettu polyeteenistä, joka voidaan tavanomaisen jätteenkäsittelyn lisäksi hävittää polttamalla. Käytetty muovikalvo voidaan myös kerätä ja toimittaa asianmukaiseen keräyslaitokseen uusiokäyttöön.

Katettujen viljelylohkojen pinta-alan on oltava vähintään 95 % viljelyalasta muilla ryhmän 2 puutarhakasveilla paitsi taimitarhakasveilla. Taimitarhakasveilla katettujen viljelylohkojen pinta-alan on oltava vähintään 50 % näiden kasvien viljelyalasta.

Edellä esitetyn mukaiset katevaatimukset on täytettävä viimeistään kolmantena sitomusvuonna. Tuki maksetaan siitä sitomusvuodesta lähtien, jonka kesäkuun loppuun mennessä vaatimukset täytetään.

13.3. Tuhoeläinten tarkkailumenetelmien käyttö

Toimenpidettä on toteutettava ryhmien 1 ja 2 puutarhakasvialoilla sekä siemenmaustealoilla. Ryhmän 1 ja 2 puutarhakasvien ja siemenmausteiden alasta on vuosittain vähintään 50 % oltava sellaisten kasvien viljelyksessä, joilla esiintyvien tuholaisien seurantaan on saatavilla tai käytettävissä liimapyydyksiä tai feromoniansoja. Sellaisia kasveja ovat kaalit, lanttu, nauris, sinappi, syötävät sipulikasvit, porkkana, punajuurikas, selleri, persilja, palsterinakka ja muut sarjakukkaiset kasvit, kumina, herne, omena, luumu, makea pihlaja, herukat, mansikka ja vadelma.

Viljelijän on pidettävä havainto- ja toimenpidepäiväkirjaa tuhohyönteisten sekä niiden luontaisten vihollisten esiintymisestä maatilalla sekä havaintojen perusteella suoritetuista torjuntatoimista. Vastaavat merkinnät voidaan tehdä myös lohkokohdaksiin muistiinpanoihin. Toimenpidettä on toteutettava peruslohkokohdaisesti.

Tuholaisten tarkkailussa käytettäviä menetelmiä ovat feromonipyydykset ja eriväriset liima-ansat. Molemmissa menetelmissä tuholaismäärän muutoksia on seurattava laskemalla tiettyin väliajoin liimaan tarttuneita hyönteisiä. Feromonipyydykset on hankittava omenalle, makealle pihlajalle, luumulle, herneelle, syötävälle sipulikasveille ja heru-

koille. Muille kasveille voidaan hankkia liima-ansat. Pyydyksiä tai ansoja on joka vuosi oltava yksi kappale jokaista alkavaa hehtaaria kohti silloin, kun kasvulohko on vähintään puolen hehtaarin suuruinen. Jos kasvulohkon pinta-ala ylittää viisi hehtaaria, pyydyksiä on oltava edellisten lisäksi viisi hehtaaria ylittävällä alalla yksi kappale jokaista alkavaa viittä peltohehtaaria kohti. Alle puolen hehtaarin suuruisilla kasvulohkoilla on oltava yksi pyydys jokaista täyttä yhden peltohehtaarin alaa kohti. Pyydykset on sijoitettava tasaisesti eri puolille kasvulohkoa.

Viljelijän on huolehdittava pyydysten toimivuudesta ja havainnoinnista riittävän usein, kuitenkin vähintään kerran viikossa. Vaihtoehtoisesti viljelijä voi hankkia tarkkailun ostopalveluna, joka täyttää yllämainitut ehdot.

Tuholaisten tarkkailua on tehtävä seuraavilla kasveilla ja niiden tuholaisilla:

- Kaalikasvit: pikkukaalikärpänen, isokaalikärpänen, kirpat, rapsikuoriainen
- Omena: omenakääriäinen, pihlajanmarjakoi
- Luumu: luumukääriäinen
- Makea pihlaja: pihlajanmarjakoi
- Herukat: herukkakoi
- Vadelma: vattukuoriainen
- Mansikka: ripsiäiset, lehtikirvat, luteet
- Herne: hernekääriäinen
- Porkkana: porkkanakemppi, porkkanakärpänen
- Punajuurikas: juurikaskärpänen, luteet
- Sipulikasvit: sipulikoi
- Kumina: kuminakoi.

Tässä lisätoimenpiteessä ei edellytetä tuholaisien tarkkailua muilla kuin tässä kappaleessa mainituilla kasveilla ja tuholaisilla.

Torjuntamenetelmien käytön on perustuttava havainnoinnista tehtyihin kirjauksiin. Seuranta on tehtävä 1.5. - 31.8. välisenä aikana aina silloin, kun viljeltävälle kasville tuhoja aiheuttavia tuhohyönteisiä esiintyy.

Viljelijän on hankittava Kasvinsuojeluseuran vuonna 2002 julkaisema opas "Avomaavihannesten taudit ja tuholaiset" tai "Aktuella växtskyddsanvisningar" -opas tai Kasvinsuojeluseuran vuonna 1997 julkaisema "Hedelmä- ja marjakasvien tuhoeläimet" tai Kasvinsuojeluseuran julkaisu nro 100 "Ajankohdaisia kasvinsuojeluohjeita".

14. Sitoumuksen muutokset

14.1. Tilatyypin muuttaminen perustoimenpiteessä

Jos maatilalla luovutaan kotieläintuotannosta tai tuotantoeläinten määrä vähenee alle 0,4 eläinyksikön tukikelpoista peltohehtaaria kohden tai alle 25

eläinyksikön, tästä on ilmoitettava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle 10 työpäivän kuluessa olosuhteissa tapahtuneesta muutoksesta. Perustoimenpiteen tuki maksetaan peltokasveille seuraavasta ympäristötuen maksatuksesta kasvinviljelytilan mukaisesti.

Muutosta kotieläintilasta kasvinviljelytilaan ei tehdä, jos kyseessä on tilapäinen eläinmäärän vähentyminen. Tällaiseksi katsotaan tilanteet, jotka johtuvat tietyn tuotantosuunnan edellyttämästä tuotantotauosta, kotieläinrakennuksen peruskorjauksesta tai laajentamisesta, tuotantosuunnan muuttamisesta tai ylivoimaisesta esteestä. Tuotantotaukoa lukuun ottamatta näistä tilanteista on ilmoitettava kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle 10 työpäivän kuluessa.

Jos maatilalla aloitetaan kotieläintuotanto tai sitä lisätään niin, että maatilalla on tuotantoeläimiä vähintään 0,4 eläinyksikköä tukikelpoista peltohehtaaria kohti tai vähintään 25 eläinyksikköä jäljellä olevan sitoumuskauden ajan, viljelijälle voidaan maksaa perustoimenpiteiden tuki peltokasveille kotieläintilan mukaisena jäljellä olevan sitoumuskauden ajan. Tällainen muutos voidaan tehdä myös silloin, kun kesken sitoumuskauden tapahtuu sukupolvenvaihdos tai muu koko maatilalla hallinnansiirto ja sitoumus siirretään. Tällainen muutos voidaan tehdä vain kerran sitoumusaikana. Muutos annetun sitoumuksen ja tukihakemuksella annettuihin tietoihin perustuvan tuen maksamisessa voidaan tehdä sillä edellytyksellä, että muutos on tehty ja viljelijä ilmoittaa muutoksen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle kyseisen vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Jos ilmoitus tehdään tätä myöhemmin, tuki maksetaan seuraavan sitoumusvuoden alusta muutoksen mukaisena. Tilatyypin muutoksista perustoimenpiteessä ilmoitetaan lomakkeella 192.

14.2. Lisätoimenpiteen muuttaminen

Lisätoimenpide voidaan muuttaa seuraavissa tapauksissa:

- Viljelijä voi valita puutarhatilan lisätoimenpiteen, jos hän aloittaa tai lisää vuosittain viljeltävän puutarhakasvien alan vähintään 0,5 hehtaarin tasolle. Viljelijä voi myös vaihtaa aiemmin valitun, muun lisätoimenpiteen puutarhatilan lisätoimenpiteeksi.
- Viljelijä voi luopua puutarhakasvien lisätoimenpiteestä tai vaihtaa sen toiseen lisätoimenpiteeseen, jos hän lopettaa puutarhakasvien viljelyn.
- Viljelijä voi vaihtaa kotieläintilalle tarkoitettua lisätoimenpiteen muuksi lisätoimenpiteeksi, jos hän lopettaa kotieläintuotannon tai vähentää eläinmäärää niin, etteivät kotieläintilaa koskevat edellytykset enää täyty.

- Viljelijä voi valita kotieläintilalle tarkoitettua lisätoimenpiteen, jos hän aloittaa maatilallaan kotieläintuotannon tai lisää sitä niin, että kotieläintilaa koskevat edellytykset täyttyvät jäljellä olevan sitoumuskauden ajan. Viljelijä voi myös vaihtaa aiemmin valitun, muun lisätoimenpiteen kotieläintilalle tarkoitettua lisätoimenpiteeksi.
- Viljelijä voi muuttaa lisätoimenpiteen, jos sukupolvenvaihdos tai muu koko maatilalla hallinnansiirto tapahtuu kesken sitoumuskauden ja sitoumus siirretään.
- Viljelijä voi muuttaa lisätoimenpiteen, jos maatilalla harjoitettu kasvinviljely muuttuu pääasiallisesti peltoenergiatuotantoon suuntautuvaksi ja lisätoimenpiteen vaihtamiseen on erityisen perusteltuja syitä.

Lisätoimenpide voidaan muuttaa yllä kerrotuilla tavoilla jäljellä olevaksi sitoumuskaudeksi kerran sitoumuskauden aikana. Edellytyksenä on lisäksi, että lisätoimenpiteen valinnalle asetetut ehdot täyttyvät.

Jos viljelijä ilmoittaa lisätoimenpiteen muuttamisesta kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle kyseisen vuoden kesäkuun loppuun mennessä, tuki maksetaan kyseisenä vuonna muutoksen mukaisesti. Jos vaihtamisesta ilmoitetaan myöhemmin, tuki maksetaan muutoksen mukaisesti seuraavan sitoumusvuoden alusta. Lisätoimenpiteen muutoksista ilmoitetaan lomakkeella 192.

14.3. Lisätoimenpiteestä luopuminen

Viljelijän on luovuttava ”Lannan levitys kasvukaudella” ja ”Laajaperäinen nurmituotanto” –lisätoimenpiteistä, jos maatilalla kotieläintuotannosta luovutaan kokonaan tai eläinmäärä vähenee niin, että kotieläintilaa koskevat edellytykset eivät enää täyty.

Viljelijän on luovuttava ”Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys ja kevennetty muokkaus” ja ”Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys” –lisätoimenpiteistä, jos kotieläintilalla nautojen, hevosten, lampaiden ja vuohien määrä ylittää 2 eläinyksikköä.

Viljelijä voi luopua puutarhatilan lisätoimenpiteestä silloin, kun puutarhakasvien viljelyala vähenee alle 0,5 hehtaarin.

Viljelijän on luovuttava A- ja B-tukialueille tarkoitettuista lisätoimenpiteistä silloin, jos viljelijä luopuu kyseisillä alueilla sijaitsevista peltolohkoistaan.

Viljelijän on luovuttava ”Vähennetty lannoitus” –lisätoimenpiteestä, jos hän tekee sopimuksen luonnonmukaisesta tuotannosta tai luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta.

Jos viljelijä ilmoittaa lisätoimenpiteestä luopumisesta kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle kyseisen vuoden kesäkuun loppuun mennessä, tuki maksetaan kyseisenä vuonna muutoksen mukaisesti. Jos luopumisesta ilmoitetaan myöhemmin, tuki maksetaan muutoksen mukaisesti seuraavan sitoumusvuoden alusta. Lisätoimenpiteestä luopumisesta ilmoitetaan lomakkeella 192.

15. Tukikelpoisten lohkojen muutosmahdollisuudet

Ensimmäisen sitoumusvuoden jälkeen uusia lohkoja voi hakea tukikelpoiseksi ja tukikelpoiseksi hyväksytyjä lohkoja voi poistaa viljelystä tai hallinnasta kohdissa 15.1, 15.2, 15.3 ja 15.4 selvitettyillä vaikutuksilla.

15.1. Peltoalan liittäminen sitoumukseen

Sitoumukseen voi ensimmäisen sitoumusvuoden jälkeen liittää seuraavia peltoaloja. Näiden alojen liittäminen sitoumukseen on mahdollista koko sitoumuskauden ajan.

1. Sitoumukseen voi liittää eli tukikelpoiseksi voidaan hakea ja hyväksyä peltoala, jonka toinen ympäristötukeen sitoutunut viljelijä on ilmoittanut edellisenä sitoumusvuonna vuosittaisessa tukihakemuksessa ja joka on hyväksytty ympäristötuessa tukikelpoiseksi. Jos peltoala on vastaavasti ollut ohjelmakauden 2000 -2006 mukaisen ympäristötukisitoumuksen tehneellä viljelijällä, peltoala voidaan liittää sitoumukseen.

2. Sitoumukseen voi liittää eli tukikelpoiseksi voidaan hakea ja hyväksyä peltoala, joka on siirtynyt kyseisen sitoumusvuoden aikana viljelijälle sellaiselta sitoutumattomalta viljelijältä,

- 1) joka tai jonka puoliso on yli 65-vuotias; jos kyseessä on useamman viljelijän yhdessä harjoittama tai yhteisömuodossa harjoitettava maa- tai puutarhatalous edellytetään, että kaikki viljelijät, yhtiömiehet, jäsenet tai osakkaat ovat yli 65-vuotiaita;
- 2) joka on harjoittanut ennen sitoumuksen antavalle viljelijälle tapahtunutta hallinnansiirtoa hallinnassaan olevalla maatilalla maa- tai puutarhataloutta; kotitarveviljelyä ei katsota maa- tai puutarhatalouden harjoittamiseksi;
- 3) joka on itse viljellyt siirtyvää peltoalaa hallinnansiirtoa edeltävänä kasvukautena;
- 4) jolta siirtyvät peltoalat ovat yhteensä enemmän kuin kaksi hehtaaria; ja
- 5) jonka kanssa mahdollisesti tehtävä vuokrasopimus siirtyvistä peltoaloista kattaa vähintään koko sitoumusajan.

Jos kuolinpesä tekee yli 65-vuotiaan viljelijän hallinnassa olleen peltoalan hallinnansiirron sitoumuksen antaneelle viljelijälle, voidaan pellon katsoa tulleen edellä tarkoitettulla tavalla yli 65-vuotiaalta viljelijältä, jos kyseinen viljelijä on kuollut sen sitoumus- tai kalenterivuoden aikana, jona hallinnansiirto on tapahtunut. Kyseisen yli 65-vuotiaan viljelijän tai kuolinpesän osakkaiden on tullut itse viljellä siirtyvää peltoalaa hallinnansiirtoa edeltävänä kasvukautena.

3. Tukikelpoiseksi peltoalaksi ympäristötuessa voidaan hakea ja hyväksyä tukikelvoton peltoala, joka on tullut sitoumuksen antaneen viljelijän hallintaan kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 88 §:ssä tarkoitettussa uusjakosuunnitelmassa päätettyjen tilusten järjestelyjen kautta, jos uusjakosuunnitelma on saanut lainvoiman ja tilukset on otettu haltuun uusjakosuunnitelman mukaisesti. Edellä sanottua sovelletaan myös vuokramieheen, jos vuokra-alue on kiinteistönmuodostamislain 86 §:n nojalla uusjakosuunnitelman mukaisesti siirretty toiseen paikkaan. Näitä viljelijän hallintaan tulleita tukikelvottomia peltoaloja voidaan kuitenkin hyväksyä tukikelpoiseksi ja tätä kautta sitoumukseen pinta-alaltaan enintään yhtä paljon kuin lainvoimaisen uusjakosuunnitelman mukaan on viljelijän hallinnasta poistunut kohdassa 5.2 ja 5.3 selvitettyjä tukikelpoisia peltoaloja.

15.2. Tukikelvottoman peltoalan liittäminen sitoumukseen

Sitoumukseen voidaan valtion talousarvion määrärahojen rajoissa hakemuksesta liittää ensimmäisen sitoumusvuoden jälkeen toisena ja kolmantena sitoumusvuotena tukikelvottomia peltoaloja, joita ei ole edellisen vuoden tukihakemuksessa ilmoitettu ja hyväksytty tukikelpoiseksi toisen sitoutuneen viljelijän tukihakemuksessa ja jotka eivät ole kohdassa 15.1 tarkoitettuja peltoaloja. Näiden liitettävien alueiden pinta-alan on oltava vähemmän kuin 50 prosenttia viljelijän vertailualasta tai enintään kaksi hehtaaria (3-4 ha:n tiloilla pinta-alan lisäys voi olla enintään 2 ha ja tätä suuremmilla tiloilla vähemmän kuin 50 %).

Jos pinta-alan lisäys on edellä tarkoitettua suurempi, viljelijä voi antaa uuden ympäristötukisitoumuksen sitoumuskauden aikana vuosittaisen tukihaun yhteydessä valtion talousarvion määrärahojen rajoissa. Jos uutta sitoumusta ei voida antaa, tukikelvottomia peltoaloja on viljeltävä sitoumuksen ehtojen mukaisesti ilman tukea.

15.3. Tukikelpoisen peltoalan poistaminen sitoumuksesta

Tukikelpoisen peltoalan poistaminen ei ole kyseessä sellaisten lohkojen kohdalla, jotka siirtyvät toiselle ympäristötukeen sitoutuneelle viljelijälle.

Viljelijä voi ilmoittaa tukikelpoisiksi lohkoiksi hyväksytyjä lohkoja tukikelvottomiksi, poistaa pysyvästi viljelyksestä tai siirtää hallinnastaan viljelijälle, jolla ei ole voimassa olevaa sitoumusta, tai siirtää muuhun kuin viljelykäyttöön seuraavilla ehdoilla:

- 1) vähentyneiden lohkojen pinta-ala voi yhteensä olla sitoumuskauden aikana enintään 20 prosenttia vertailualasta tai enintään viisi hehtaaria (enintään 25 ha:n tiloilla enintään 5 ha ja yli 25 ha:n tiloilla enintään 20 %) ja
- 2) vähimmäispinta-ala on täytettävä koko sitoumuskauden ajan.

Jos viljelijä poistaa tukikelpoisia peltolohkoja hallinnasta tai viljelyksestä siten, että edellä selvitetty ehdot eivät täyty, viljelijältä peritään kaikki kyseisenä sitoumusvuonna ja edeltävinä sitoumusvuosina vähentyneille aloille maksetut tuet. Tukea ei kuitenkaan peritä takaisin niiden lohkojen osalta, jotka ovat siirtyneet toiselle ympäristötukisitoumuksen antaneelle viljelijälle. Jos tukikelpoisen pinta-alan väheneminen johtuu ylivoimaisesta esteestä, takaisinperintää ei tehdä (ks. luku 17 kohta 2).

15.4. Tukikelpoisuuden vaihtaminen vuonna 2008

Sitoumuksen vuonna 2007 tai 2008 antanut viljelijä voi vuonna 2008 hakea tukikelpoisuuden vaihtamista tukikelpoiseksi hyväksytyyn peltoalan ja tukikelvottoman peltoalan välillä. Tukikelpoisuuden vaihtamisen yhteydessä tukikelpoinen peltoala ei saa lisääntyä. Tukikelpoisuuden vaihtaminen on pysyvä toimenpide ja vaihto voidaan tehdä kerran sitoumuskauden aikana. Vaihdeettava tukikelpoinen pinta-ala on tullut ilmoittaa peruslohkona vuonna 2007. Tukikelpoisuuden vaihtaminen on mahdollista vain viljelijän omistuksessa olevien ja samalla tukialueella olevien peltoalojen välillä. Vaihdeettava tukikelpoista alaa on oltava vähintään 2 hehtaaria. Tukikelpoisuuden vaihtaminen ei ole mahdollista jos lohkoilla on voimassa oleva erityistukisopimus Tukikelpoisuuden vaihtoa on haettava lomakkeella 193 (tarvittaessa myös 102C ja liittekarat) viimeistään 16.6.2008

16. Sitoumuksen siirtäminen

Ympäristötukisitoumus voidaan siirtää, jos sen kohteena olevan maatilän omistus- tai hallintaoikeus

luovutetaan sellaiselle taholle, joka täyttää ympäristötuen saajaa koskevat edellytykset. Sitoumus voidaan siirtää ainoastaan siinä tapauksessa, että sitoumuksen antaja luopuu maatalouden harjoittamisesta elinkeinona. Kotitarveviljelyä varten voidaan jättää alle 0,5 hehtaarin suuruinen peltoala. Jos sitoumuksen kohteena oleva maatila jaetaan perinnönjaon, osituksen tai yhtymän purkautumisen yhteydessä, sitoumus voidaan siirtää maatilän osien omistajille.

Siirtotapauksessa jatkavan viljelijän on noudatettava ympäristötukea koskevaa sitoumusta aiemman viljelijän antaman sitoumuksen jäljellä olevan sitoumusajan.

Ympäristötukea koskeva sitoumus voidaan siirtää edellyttäen, että siirtämistä koskeva kirjallinen hakemus toimitetaan 10 työpäivän kuluessa omistustai hallintaoikeuden siirtymisestä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Ympäristötuen siirtämistä koskeva hakemus on tehtävä lomakkeella numero 160.

17. Sitoumuksesta luopuminen ja sitoumuksen raukeaminen

Jos viljelijä luopuu kirjallisesti sitoumuksesta ennen sitoumuskauden päättymistä, maksettu tuki peritään takaisin. Maksettua ympäristötukea ei kuitenkaan peritä takaisin seuraavissa tapauksissa:

- 1) Viljelijän sitoumus on ollut voimassa kolme vuotta ja viljelijä luopuu sitoumuksesta koko maatilän myynnin kautta tai lopettamalla muutoin kokonaan maatalouden harjoittamisen.
- 2) Sitoumuksesta luopumisen syynä on ylivoimainen este. Ylivoimaiseksi esteeksi hyväksytään seuraavat tilanteet:
  - a) viljelijällä on todettu vakava sairaus
  - b) viljelijä siirtyy täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle, osa-aikaeläkkeelle tai varhennetulle vanhuuseläkkeelle
  - c) viljelijällä on todettu maatalouden harjoittamiseen liittyvä ammattitauti
  - d) tukikelpoisen peltoalan hallinta menetetään kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 88 §:ssä tarkoitetun uusjaon yhteydessä tai muusta viljelijän vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevasta syystä, jota ei ole voitu ennakoita sitoumuksen antamishetkellä
  - e) tuensaja, joka on jo täyttänyt huomattavan osan sitoumuksestaan, luopuu lopullisesti maataloustuotannosta, eikä ole tarkoituksenmukaista, että seuraaja jatkaa sitoumusta
  - f) tuensajan kuolema
  - g) tuensajan pitkäaikainen kyvyttömyys harjoittaa ammattiaan

- h) maatilan merkittävän osan pakkolunastus, jos kyseinen pakkolunastus ei ollut ennakoitavissa sitoumuksen tekopäivänä
- i) tilan maihin merkittävällä tavalla vaikuttava vakava luonnonmullistus
- j) kotieläintuotantoon tarkoitettujen tilan rakennusten tuhoutuminen onnettomuudessa
- k) eläinkulikutauti, joka vaikuttaa tuottajan koko karjaan tai osaan siitä.

Hakijan on esitettävä ylivoimaisesta esteestä tyydyttävät todisteet kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeen osalta tällainen on lääkärinlausunto hakijan terveydentilasta.

3) Sitoumuksen antanut viljelijä myy tai vuokraa koko maatilansa sitoumuskauden aikana sellaiselle viljelijälle tai sellaisille viljelijöille, jotka ovat antaneet hallinnansiirtohetkellä voimassaolevan ympäristötukisitoumuksen. Edellä sanottu myynti tai vuokraus voi tapahtua myös ennen kuin kolme vuotta on kulunut sitoumuksen alkamisesta.

Edellä sanotuilla perusteilla luopuva viljelijä voi jättää kotitarveviljelyä varten alle 0,5 ha:n suuruisen peltoalan.

Sitoumuksesta luopumisella tarkoitetaan myös tilannetta, jossa tukeen sitoutunut ei hae vuosittaista maksatusta eikä hakematta jättämisen syynä ole edellä kohdassa 2 tarkoitettu ylivoimainen este. Tällaisessa tapauksessa kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen kuulee hakijaa ennen mahdollista tuen takaisinperintää ja sitoumuksen päättymistä koskevan päätöksen tekemistä.

Viljelijän antama sitoumus raukeaa ja ympäristötu- en maksaminen lakkaa, jos viljelijälle on maksettu maatalouden luopumisen tukemisesta annetussa laissa (612/2006) tarkoitettua tukea, eikä sitoumu- sta ole luvussa 16 tarkoitettua tavalla siirretty. Rau- keamistapauksissa ei maksettua tukea peritä takai- sin.

Viljelijän on tehtävä kirjallinen ilmoitus (Lnro 170) sitoumuksesta luopumisesta, viljelyn lopettamisesta sekä siirtymisestä luopumistukijärjestelmään kun- nan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä 10 työpäivän kuluessa tapahtuneesta. Kun- nan maaseutuelinkeinoviranomainen tekee päätök- sen viljelijän vapauttamiseksi sitoumuksen noudat- tamisesta.

Jos hakija luopuu ympäristötukisitoumuksesta kes- ken sitoumuskauden, hän ei voi antaa uutta ympä- ristötukisitoumusta ennen kuin sitoumuksen voi- massaolon päättymisestä (maaseutuelinkeinoviran- omaisen päätös sitoumuksesta luopumisesta) on kulunut kaksi vuotta. Jos ohjelmakauden 2000 -

2006 mukainen ympäristötukisitoumus on peruttu, viljelijän antamaa uutta sitoumusta ei voida hyväk- syä, jos sitoumuksesta luopuminen tukijärjestelmän ulkopuolelle sulkemisen kautta on vielä voimassa.

18. Tuen saajan ilmoitusvelvollisuus

Tuen saaja on velvollinen antamaan tuen myöntä- välle kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksiä koskevat oikeat ja riittävät tiedot.

Viljelijän tai tämän oikeudenomistajan on viipy- mättä ja viimeistään 10 työpäivän kuluessa ilmoi- tettava tuen myöntäneelle kunnan maaseutuelinkei- noviranomaiselle sellaisesta tuen saajaa, sitoumus- ta, maatilaa tai tuettavaa toimintaa koskevasta olo- suhteiden muutoksesta, joka saattaa vaikuttaa tuen määrään taikka aiheuttaa tuen takaisinperimisen tai lakkauttamisen. Tässä tarkoitettuja muutoksia ovat esimerkiksi koko tilan myynti tai vuokraus toiselle viljelijälle tai kotieläintilaa koskeviin ehtoihin si- toutuneella tilalla kotieläintuotannon lopettaminen tai eläinmäärän laskeminen alle 0,4 eläinyksikön tukikelpoista peltohehtaaria kohti tai alle 25 eläinyksikön.

19. Asiakirjojen säilyttäminen

Ympäristötuen ehtoihin liittyvät asiakirjat, muis- tiinpanot ja todistukset on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan sitoumuskauden päättymisestä.

20. Valvonta ja seuraamukset

Viljelijän on annettava vuosittain pinta-alatukia koskevan hakemuksen yhteydessä luvussa 1 tode- tulle kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle maa- ja metsätalousministeriön ja Maaseutuviraston mää- räämät tiedot ja selvitykset.

Tukea valvovilla viranomaisilla on oikeus tehdä tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liit- tyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen val- vonnassa tarvittavia, tuen saajiin kohdistuvia tar- kastuksia.

Tuen saaja on velvollinen korvauksetta esittämään tarkastusta suorittavalle kaikki tukeen liittyvät asia- kirjat ja muutoinkin avustamaan tarkastuksessa. Tarkastusta suorittavalla on oikeus valvontatehtä- vän edellyttämässä laajuudessa tarkastaa tuen saa- jan kotieläinrakennukset, eläimet, viljelmät ja muut tuen kohteena olevat alueet, tuotanto- ja jalostuslai- tokset, varastot sekä muut tuen myöntämisen ja maksamisen edellytykset. Tarkastuksessa tulee kui- tenkin ottaa huomioon kotirauha.

Tukea voidaan alentaa tai tuki voidaan jättää mak- samatta, jos Euroopan yhteisön lainsäädäntö tätä

edellyttää tai jos viljelijä on jättänyt noudattamatta sitoumukseen perustuvia tuen ehtoja. Tehtävän vähennyksen määrään vaikuttavat tuen ehtoja koskevan laiminlyönnin vakavuus, laajuus sekä kesto.

Jos noudattamatta jättäminen johtuu tahallisista sääntöjenvastaisuuksista, viljelijä suljetaan ympäristötuen ulkopuolelle kyseisen ja seuraavan vuoden ajaksi.

Jos hakija on saanut tukea perusteettomasti tai enemmän kuin hänelle olisi voitu myöntää, voi tuen myöntänyt viranomainen päättää perusteettomasti tai liikaa myönnetyn määrän takaisin perimisestä.

Virheellisesti tai perusteetta maksettu tuki peritään takaisin, jos tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet, viljelijä ei ole noudattanut tuen ehtoja tai hän on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen, tuen saaja kieltäytyy avustamasta tarkastuksessa tai Euroopan yhteisön lainsäädäntö tätä edellyttää.

Jos tuen saajalta peritään takaisin perusteettomasti tai liikaa myönnetty määrä, voidaan takaisin perittäväälle määrälle määrätä korkoa kuuden prosentin vuotuisen koron mukaan. Korko lasketaan sen ajan perusteella, joka kuluu maksun ja joko palautuksen tai viljelijälle myöhemmin maksettavan tuen vähennyksen välillä.

Sitoumus voidaan jättää hyväksymättä tai tuki myöntämättä, jos tuen saamiseksi olosuhteelle tai toimenpiteelle on annettu sellainen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta.

21. Tuen julkisuus

Ympäristötukea koskevat tiedot ovat julkisia ja valtiolla on velvollisuus v. 2008 lähtien julkaista luettelo tuensaajista sekä myönnetyn julkisen rahoituksen määrästä.

PUUTARHAKASVIEN RYHMÄT 1 JA 2 SEKÄ ERÄÄT SIEMENMAUSTEKASVIT

Puutarhakasvien ryhmä 1

Puutarhakasvien ryhmään 1 luetaan ne kasvulohkot, joilla kasvatetaan koristekasveja, vihanneksia, siemenmausteita, mauste- ja lääkekasveja. Koristekasveilla tarkoitetaan tässä yksi- ja monivuotisia avomaalla leikko- ja kuivakukiksi viljeltyjä koristekasveja. Vihanneksiin luetaan myös muun muassa tilli, persilja ja piparjuuri sekä monivuotiset vihannekset kuten maa-artisokka, raparperi ja parsas. Mauste- tai lääkekasveihin voidaan lukea muun muassa basilika, etelänarnikki, helokki, iisoppi, kamomillasaunio, kangasajuruoho, kehäkukka, keltakatkerokasvi, kesäkynteli, kissanminttu, koiruoho, korianteri, kultapiisku, liperi, maraljuuri, maurinmalva, maustekirveli, maustemeirami, minttu, mäkikuisma, särmäkuisma, mäkimeirami, niittyhumala, nokkonen, ei kuitenkaan kuitunokkonen, punahattu, purasruoho, rakuuna, ratamot, reunuspäivänkakkara, rohtoraunioyrtti, rohtosormustinkukka, rohtovirmajuuri, ryytiscalvia, saksankirveli, siänkärsämö, sitruunamelissa, takiaiset, timjami, tuoksuampiaisyrtti, ukontulikukka, rohtotulikukka, unikko, öljyunikko, villasormustinkukka, väinönputki, yrtti-iiso ja lääkepaju. Lääkepajun viljelystä edellytetään sopimusta lääketehaan kanssa.

Puutarhakasvien ryhmä 2

Puutarhakasvien ryhmään 2 luetaan ne kasvulohkot, joilla kasvatetaan marja- ja hedelmäkasveja sekä taimitarhakasveja. Hedelmä- ja marjakasveihin luetaan muun muassa omena, luumu, kriikuna, kirsikka, päärynä, makea pihlajanmarja, mansikka, mustaherukka, punaherukka, valkoherukka, viherherukka, karviainen, vadelma, mesivadelma, mustavattukka, mesimarja ja jalomaarain, tyrni, pensasmustikka, marja-aronia, ruusu ruusunmarjojen tuotantoon, ruusukvitteni, tuomipihlaja, puolukka, karpalo ja lakka. Taimitarhakasveilla tarkoitetaan monivuotisten koristekasvien eli perennoiden, pensaiden ja puiden sekä marja- ja hedelmäkasvien taimituotantoa, johon luetaan myös katu- tai puistopuu- viljelykset. Taimitarhakasveihin luetaan myös pelolla kasvatettavat monivuotiset puut ja pensaas, joista korjataan ammattimaisesti vuosittain leikkohavuja tai leikkovihreää. Taimitarhaviljelyalaaan kuuluu myös pistokkaiden ja astiataimien tuotanto kasvulohkoilla katteiden alla, esimerkiksi kevyissä muovihuoneissa.

Eräät siemenmaustekasvit

Eräiden siemenmaustekasvien ryhmään luetaan ne kasvulohkot, joilla kasvatetaan kuminaa tai sinappia.

LIITE 2

TÄYDENTÄVIEN EHTOJEN LAKISÄÄTEISET HOITOVAATIMUKSET

Tässä esitetyt säädökset voivat muuttua. Viljelijä sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevia säädöksiä.

Täydentävät ehdot

Neuvoston tilatukiasetus (EY) N:o 1782/2003 (5 artikla, liite III)

Komission asetus (EY) N:o 796/2004 (3 ja 4 artikla)

Ympäristöä koskeva lainsäädäntö

Nitraattidirektiivi 91/676/ETY (4 ja 5 artikla)
Pohjavesidirektiivi 80/68/ETY (4 ja 5 artikla)
Puhdistamoliitedirektiivi 86/278/ETY (3 artikla)
Luontodirektiivi 92/43/ETY (13, 15, 22 (B) ja 86 artiklat)

Lintudirektiivi 79/409/ETY (3 artikla (1 ja 2 kohta), 4 artikla (1, 2 ja 4 kohta), 5 artikla, 7 artikla, 8 artikla)

Kansallinen lainsäädäntö

Valtioneuvoston asetus maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000)
Valtioneuvoston päätös pohjavesien suojelemisesta eräiden ympäristölle tai terveydelle vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta (364/1994)
Valtioneuvoston päätös puhdistamoliitteen käytöstä maanviljelyksessä (282/1994)
Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
Metsästyslaki (615/1993)
Metsästysasetus (666/1993)

Eläinten merkintää ja rekisteröintiä koskeva lainsäädäntö

Neuvoston direktiivi 92/102/ETY eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä (3, 4 ja 5 artikla)
Neuvoston asetus (EY) N:o 21/2004 lammas- ja vuohieläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1782/2003 ja direktiivien 92/102/ETY ja 64/432/ETY muuttamisesta (3, 4 ja 5 artikla)
Komission asetus 911/2004 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1760/2000 täytäntöönpanosta korvamerkkien, passien ja tilarekisterin osalta (6 ja 8 artikla)
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1760/2000 nautaeläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottamisesta sekä naudanlihan ja naudanlihatuotteiden pakollisesta merkitsemisestä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 820/97 kumoamisesta (4 ja 7 artikla)

Kansallinen lainsäädäntö

MMMa 1391/2006 nautaeläinten merkitsemisestä ja rekisteröinnistä
MMMa 1296/2001 sikojen merkitsemisestä ja rekisteröinnistä
MMMa 469/2005 lammas- ja vuohieläinten merkitsemisestä ja rekisteröinnistä

Kasvinsuojeluaineita koskeva lainsäädäntö

Neuvoston direktiivi 91/414/ETY kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta (3 artikla)

Kansallinen lainsäädäntö

Laki kasvinsuojeluaineista (1259/2006)

Kasvinsuojelusäädöksiin liittyvät läheisesti seuraavat säädökset:

- kemikaalilaki 744/1989 (torjunta-aineen varastointi ja säilytys)
- sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 807/2001 mukaiset ympäristövaaraa ja turvallisuustoimenpiteitä osoittavat merkinnät
- jätelaki 1072/1993

- Työsuojeluun liittyvä lainsäädäntö

Rehuja koskeva lainsäädäntö

Yleinen elintarvikeasetus 178/2002 (15 artikla, rehujen turvallisuus; 17 (1) artikla, vastuut: rehut täyttävät lainsäädännön vaatimukset; 18 artikla, jäljitettävyys; 20 artikla, rehualan toimijoiden vastuu rehujen turvallisuudesta)

EY-säädöstä 178/2002 sovellettaessa noudatettava EY-lainsäädäntö:

Rehuhygienia-asetus 183/2005

Sivutuoteasetus 1774/2002

Asetus muuntogeenisten organismien jäljitettävydestä ja merkitsemisestä (1830/2003)

Lisäaineasetus 1831/2003

Päätös rehujen kielletyistä aineksista 2004/217/EY

Kansallinen lainsäädäntö

Rehulaki 86/2008

MMMp 41/1999 rehuseoksista

MMMp 40/1999 rehuaineista

MMMp 163/1998 haitallisista aineista, tuotteista ja eliöistä rehuissa. Viimeisin muutos MMMa 1/2007

MMMa 43/05 rehun lisäaineista

MMMa 4/06 rehualan toiminnanharjoittamisesta

MMMa 60/05 eläinten ruokintaan käytettävistä tuotteista

TSE-asetus 999/2001 (7 artikla, lihaluujauhon käyttökielto ja kalajauhon rajoitettu käyttö)

Maidontuotantotilojen hygieniää koskeva täydentävien ehtojen lainsäädäntö

Yleinen elintarvikeasetus 178/2002 (14 artikla, elintarvikkeiden turvallisuus; 17 (1) artikla, vastuut: elintarvikkeet täyttävät lainsäädännön vaatimukset; 18 artikla, jäljitettävyys)

EY-säädöstä 178/2002 sovellettaessa noudatettava EY-lainsäädäntö:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004 elintarvikehygieniasta

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004 eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä

Kansallinen lainsäädäntö

Elintarvikelaki 23/2006

MMM:a 134/2006 alkutuotannolle elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi asetettavista vaatimuksista

Tuotantoeläimiltä kiellettyjä aineita ja vieraita aineita koskeva lainsäädäntö

Neuvoston direktiivi 96/22 (3, 4, 5 ja 7 artiklat, hormonikielto)

Kansallinen lainsäädäntö

MMM:p eräiden lääkeaineiden käytön kieltämisestä tuotantoeläimille (743/1997)

Yleinen elintarvikeasetus 178/2002 (14 artikla, elintarvikkeiden turvallisuus)

Kansallinen lainsäädäntö

Elintarvikelaki (23/2006)

Laki eläinten lääkitsemisestä (617/1997)

MMM:a 23/EEO/2002 lääkkeiden käytöstä, luovutuksesta ja määräämisestä

MMM:a 13/EEO/2000 tuotantoeläinten lääkityksestä pidettävästä kirjanpidosta

MMM:a 1/EEO/2007 vieraista aineista eläimistä saatuissa elintarvikkeissa

Siipikarjan salmonellavalvontaa koskeva lainsäädäntö

Yleinen elintarvike-asetus 178/2002 (14 ja 17 artiklat, elintarvikkeiden turvallisuus)

EY-säädöstä 178/2002 sovellettaessa noudatettava EY-lainsäädäntö:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2160/2003 salmonellan ja muiden tiettyjen elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonosien aiheuttajien valvonnasta

Kansallinen lainsäädäntö

MMM:a 1148/EEO/2006 kanojen, broilereiden ja kalkkunoiden salmonellavalvontaohjelmasta 1320/2007

Eläintautien ilmoittamista koskeva lainsäädäntö

TSE-asetus 999/2001 (11, 12, 13 ja 15 artiklat)

Neuvoston direktiivi 85/511/ETY (artikla 3)

Neuvoston direktiivi 92/119/ETY (artikla 3)

Neuvoston direktiivi 2000/75/EY (artikla 3)

Kansallinen lainsäädäntö

Eläintautilaki 55/80

MMM:p 15/EEO/1998 BSE-taudin vastustamisesta

MMM:p 32/EEO/2006 lampaiden ja vuohien TSE-tautien vastustamisesta

MMM:a 7/EEO/2004 suu- ja sorkkatautia koskevan yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanosta

MMM:p 1346/EEO/1995 vastustettavista eläintaudeista ja eläintautien ilmoittamisesta

Eläinten hyvinvointia koskeva lainsäädäntö

Neuvoston direktiivi 91/629/ETY vasikoiden suojelun vähimmäisvaatimuksista (3 ja 4 artiklat)

Neuvoston direktiivi 91/630/ETY sikojen suojelun vähimmäisvaatimuksista (3 ja 4 (1) artiklat)

Neuvoston direktiivi 98/58/EY tuotantoeläinten suojelusta (4 artikla)

Kansallinen lainsäädäntö

Eläinsuojelulaki 247/1996

Eläinsuojeluasetus 396/1996

MMM:a 14/EEO/2002 sikojen pidolle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista

MMM:a 1/EEO/2002 kalkkunoiden pidolle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista

MMM:a 10/EEO/2000 kanojen pidolle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista

MMM:p 3/EEO/1999 biisonien tarhaamiselle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista

MMM:p 16/EEO/1999 turkiseläinten pidolle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista

MMM:p 30/EEO/1999 ankkujen, myskisorsat mukaan luettuina, ja hanhien pidolle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista

MMM:p 14/EEO/1998 hevosten pidolle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista

MMM:p 4/EEO/1997 lampaiden pidolle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista

MMM:p 5/EEO/1997 vuohien pidolle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista

MMM:p 11/EEO/1997 peurojen tarhaamiselle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista

MMM:p 14/EEO/1997 nautojen pidolle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista

MMM:p 22/EEO/1997 strutsieläinten pidolle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista

HYVÄN MAATALOUDEN JA YMPÄRISTÖN VAATIMUKSET

Maa- ja metsätalousministeriön asetus suorien tukien täydentäviin ehtoihin liittyvistä hyvän maatalouden ja ympäristön vähimmäisvaatimuksista (183/2006, muut. 200/2007)

Tässä esitetyt vaatimukset voivat muuttua. Viljelijä sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevia vaatimuksia.

Maaperän suojeleminen eroosiolta

Vesistöjen ja valtaojien varsilla oleville peltolohkoille on jätettävä vähintään 60 senttimetrin levyinen, muokkaamaton piennar, jolle ei levitetä lannoitteita eikä kasvinsuojeluaineita. I- ja II-luokan pohjavesialueilla velvoitekesannon on oltava kasvipeitteistä kesantoa. Pientareiden muokkaamattomuusvaatimuksesta ja velvoitekesannon kasvipeitteisyysvaatimuksesta voidaan kuitenkin poiketa erityisistä syistä, esimerkiksi silloin, kun pellon viljelykuntoa parannetaan torjumalla vaikeasti hävitettäviä rikkakasveja tai tekemällä lyhytaikaisia kunnostustoimenpiteitä. Erityisistä syistä pientareilla voidaan sallia myös rikkakasvien pesäketorjunta rikkakasvihäviteillä. Lyhytaikaisia kunnostustoimenpiteitä voivat olla esimerkiksi salaojitus, kalkitus sekä valtaojien kaivuu ja perkaus. Kasvipeitteisyysvaatimuksesta voidaan poiketa vain lyhytaikaisen kunnostustoimenpiteen edellyttämässä laajuudessa.

Hoidetut viljelemättömät pellot on pidettävä nurmipeitteisenä ja kasvusto on tarvittaessa uusittava. Jos lohkolle ei ole ennestään kylvettyä nurmea, nurmikasvusto on kylvettävä 30. päivään kesäkuuta mennessä siten, että käytetään riittävää määrää nurmikasvien siementä. Nurmikasvien siemenseoksessa voi olla mukana myös niittykasvien siemeniä. I- ja II-luokan pohjavesialueilla perustettavan uuden hoidetun viljelemättömän pellon siemenseoksen painosta enintään 20 prosenttia voi olla typensitojakasvin siementä. Typensitojakasveilla tarkoitetaan apiloita, virnoja, sinimailasta, vuohenhernettä ja mesikkää. Viljelijän on pyynnöstä osoitettava siemenseoksen sisältö. Hoidetun viljelemättömän pellon nurmipeitteisyysvaatimuksesta voidaan poiketa edellä tarkoitettujen erityisten syiden perusteella. Nurmipeitteisyysvaatimuksesta poikkeaminen ei kuitenkaan koske ensimmäistä kertaa viljelykäyttöön otettavia lohkoja. Hoidetulla viljelemättömällä pellolla voidaan myös kasvattaa samoja kasveja kuin maisemakesannolla ja samoja kasviseoksia kuin riistakesannolla.

Viljellyn pellon hoito

Viljellyllä pellolla tarkoitetaan kasvien tuotantoa varten viljeltyä peltoa, jota viljellään hyvän maatalouskäytännön mukaisesti paikkakunnan olosuhteet huomioon ottaen. Viljelty pelto on muokattava, lannoitettava ja kylvettävä tai istutettava tarkoituksenmukaisella tavalla niin, että on mahdollista saada aikaan tasainen itäminen ja kasvusto. Viljeltävien kasvilajien ja -lajikkeiden on oltava alueelle soveltuvia. Kylvö tai istutus on tehtävä viimeistään 30. päivänä kesäkuuta. Jos on kyse alempana luetelluista puutarhakasveista¹⁾, joita ei kylvetä edellä mainittuun päivämäärään mennessä, lohkolle on kylvettävä esikasvi viimeistään 30. päivänä kesäkuuta. Jos lohkolle istutetaan salaattikasveja, kiinankaalia, kukkakaalia tai parsakaalia, esikasvia ei

tarvitse kylvää. Viljelytapaan kuuluu myös kasvinsuojelusta huolehtiminen, mikä voi tapahtua kasvinvuorotuksen avulla, mekaanisesti, biologisesti tai kemiallisesti. Viljelijän on pyrittävä korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottamiseen. Jos pelloilta ei korjata satoa, pellon tuottamasta kasvustosta on tarvittaessa huolehdittava niin, että pelloille on myös seuraavana vuonna mahdollista perustaa kasvusto.

¹⁾ **Puutarhakasvit** Puutarhakasveihin luetaan tässä ne kasvulohkot, joilla kasvatetaan koristekasveja, vihanneksia, siemenmausteita, mauste- ja lääkekasveja. Koristekasveilla tarkoitetaan tässä yksi- ja monivuotisia avomaalla leikko- ja kuivakukiksi viljeltyjä koristekasveja. Vihanneksiin luetaan myös muun muassa tilli, persilja ja piparjuuri sekä monivuotiset vihannekset kuten maaartisokka, raparperi ja parsat. Siemenmausteisiin luetaan muun muassa korianteri, kumina ja sinapit. Mauste- tai lääkekasveihin voidaan lukea muun muassa basilika, etelänarnikki, helokki, iisoppi, kamomillasaunio, kangasajuruoho, kehäkukka, keltakatero, kesäkynteli, kissanminttu, koiruoho, kultapiisku, liperi, marjaljuuri, maurinmalva, maustekirveli, maustemeirami, minttu, mäkikuisma, särmäkuisma, mäkimeirami, niityhumala, nokkonen, ei kuitenkaan kuitunokkonen, punahattu, purasruoho, raukuuna, ratamot, reunuspäivänkakkara, rohtoraunioyrtti, rohtosormustinkukka, rohtovirmajuuri, ryytisalvia, saksankirveli, siankärsämä, sitruunamelissa, takiaiset, timjami, tuoksuampiaisyrtti, ukontulikukka, rohtotulikukka, unikko, öljyunikko, villasormustinkukka, väinönputki, yrtti-iiso ja lääkepaju. Lääkepajun viljelystä edellytetään sopimusta lääketehaan kanssa.

Viljelykierto

Maatilalla on oltava vähintään kahta eri viljelykasvia tai kahta muuta maatalousmaan hoito- tai käyttömuotoa. Viljelykiertovaatimuksen täyttää myös yksi viljelykasvi, jos maatilalla on lisäksi yksi muu maatalousmaan hoito- tai käyttömuoto. Molempia viljelykasveja tai maatalousmaan hoito- tai käyttömuotoja on oltava yhtenäinen ala, jonka koko on vähintään 0,05 ha. Hoito- tai käyttömuodoksi ei hyväksytä viljelemättöntä tai tilapäisesti viljelemättöntä alaa.

Viljelykiertovaatimus ei koske maatiloja, joilla on käytössään ainoastaan nurmikasvien alaa.

Velvoitekesannon perustaminen

Viherkesannon perustamiseen voidaan käyttää yksi- tai monivuotista nurmisiementä tai vastaavaa nurmisiemenseosta, jossa voi olla mukana myös niittykasvien siementä. Viherkesannoksi hyväksytään myös aikaisemmin perustettu viljelty nurmi. Perustettavalle viherkesannolle voidaan kylvää yksilajisena nurmisiemenenä vain sellaista siementä, josta saatavaa satoa ei ole sallittua myydä siementarkoitukseen. I- ja II-luokan pohjavesialueilla perustettavan uuden kasvipeitteisen kesannon siemenseoksen painosta enintään 20 prosenttia voi olla typensitojakasvin siementä. Viljelijän on pyynnöstä osoitettava siemenseoksen sisältö.

Kasvipeitteinen kesanto on kylvettävä viimeistään 30. päivänä kesäkuuta. Riistakesanto on perustettava vähintään kahden kasvilajin seoksena. Maisemakesanto voidaan perustaa maisemaa monipuolistavilla kasveilla. Maisemaa monipuolistavilla kasveilla tarkoitetaan esimerkiksi hunajakukkaa, ruiskaunokkia ja silkkiunikkoo. Kasvipeitteistä kesantoa voidaan lannoittaa perustamisen yhteydessä ottaen huomioon mitä lannoittamisesta on säädetty valtioneuvoston asetuksessa maata-

loudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000).

Velvoitekesannon hoito

Sänkikesannot ja muokkaamattomat avokesannot on hoidettava vuosittain niittämällä tai muulla tavalla niin, että rikkakasvien leviäminen estyy. Niiton ajankohdassa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös luonnonvaraisten lintujen ja nisäkkäiden suojelu. Avokesantoa ja sänkikesantoa ei saa lannoittaa.

Riistakesannon satoa ei saa käyttää taloudellisesti hyväksi. Sato on käytettävä alueen luonnonvaraisten eläinten ruokintaan kesantokaudella tai sen jälkeen. Riistakesannon satoa ei saa korjata eikä kuljettaa pois pellolta. Kasvusto voidaan niittää karheelle tai nostaa seipäille. Maisemakesantoa ei saa käyttää muuhun kuin maiseman monipuolisuutta edistävään tarkoitukseen.

Nurmipeitteinen velvoitekesanto on niitettävä kerran kasvukauden aikana 31. päivään elokuuta mennessä. Niiton ajankohdassa ja toteutuksessa on otettava huomioon rikkakasvien torjunnan onnistumisen lisäksi luonnonvaraisten lintujen ja nisäkkäiden suojelu. Kesantolohkolla olevalta suojakaistalta niitetty kasvillisuus voidaan kerätä levitettäväksi muualle kesantolohkolla. Nurmipeitteiseltä velvoitekesannolta niitettyä rehua ei saa käyttää taloudellisesti hyväksi kuten myydä tai antaa rehuksi.

Velvoitekesannon hoitovaatimusten, kuten niittovelvoitteen, ja taloudellisen hyödyntämiskiellon osalta viherkesantona käytettävän non food -kesannon hoidossa noudatetaan, mitä non food -tuotannon vaatimusten täyttymiseksi edellytetään. Niittovelvoitetta ei sovelleta myöskään ruokohelven viljelyssä, jos kysymyksessä on kyseisenä vuonna perustettu kasvusto.

Velvoitekesantoaloilla voidaan tehdä lyhytaikaisia kunnostustoimenpiteitä. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi salaajitus, kalkitus sekä valtaojien kaivuu ja perkaus. Velvoitekesanto voidaan päättää mekaanisesti tai kemiallisesti.

Kylvö velvoitekesannolle ja velvoitekesannon käyttö kesantokauden jälkeen

Velvoitekesannolle voidaan kylvää heinäkuun 15. päivästä alkaen. Kylvämistä edeltävät toimenpiteet, kuten muokkaus ja lannoitus, voidaan aloittaa ennen heinäkuun 15. päivää. Lannoitus on sallittua vain välittömästi ennen kasvin kylvöä tai nurmen perustamista. Kesantoa voidaan käyttää 15 päivänä tammikuuta alkavan ja 31 päivänä elokuuta päättyvän kesantokauden jälkeen. Kesantokauden jälkeen viherkesannolta voi korjata säilö- ja tuorerehua oman tilan eläinten rehuksi ja kesantolohkolla voi laiduntaa eläimiä.

Hoidetun viljelemättömän pellon hoito

Hoidettu viljelemätön pelto on säilytettävä sellaisessa kunnossa, ettei sen käyttö maataloudellisiin tarkoituksiin vaarannu. Hoidettuja viljelemättömiä pelloja saa hyödyntää taloudellisesti. Hoidettua viljelemätöntä peltoa, jolta ei korjata satoa, voidaan lannoittaa kasvustojen tai ruokohelpikasvuston perustamisen yhteydessä siten kuin lannoittamisesta on säädetty valtioneuvoston asetuksessa maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000). Hoidetut viljelemättömät pellot on niitettävä edellä

nurmipeitteisten velvoitekesantojen niitosta sanotulla tavalla. Niittovelvoite ei koske alaa, jolla kasvatetaan samoja kasveja kuin riista- ja maisemakesannolla. Niittovelvoitetta ei sovelleta myöskään alle viidennen kasvukauden ruokohelven viljelyssä, jos hoidetun viljelemättömän pellon taloudellinen hyödyntäminen energiankäyttöön edellyttää sadonkorjuuta kasvukautta seuraavan vuoden kevättalvella tai jos on kyse kyseisenä vuonna perustetusta kasvustosta.

Hoidetulla viljelemättömällä pellolla voidaan tehdä lyhytaikaisia kunnostustoimenpiteitä. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi salaajitus, kalkitus sekä valtaojien kaivuu ja perkaus. Hoidettu viljelemätön pelto voidaan päättää mekaanisesti tai kemiallisesti aikaisintaan 1. päivänä syyskuuta. Hoidetulle viljelemättömälle pellolle voidaan myös ennen edellä mainittua päivämäärää kylvää syysviljaa ja muita syksyllä kylvettäviä tai istutettavia kasveja. Kylvämistä tai istuttamista edeltävät toimenpiteet, kuten muokkaus, voidaan aloittaa silloin kun se on kylvön tai istutuksen takia välttämätöntä.

Maaperän kunnosta ja ympäristöstä huolehtiminen

Pellolla olevan oljen polttoa on vältettävä. Oljen poltto on sallittu ainoastaan, jos se on välttämätöntä kylvön onnistumisen, hukkakauran ja muiden rikkakasvien, kasvitautilien tai tuholaisten torjunnan kannalta.

Märillä pelloilla ja erityisesti hoidetuilla viljelemättömillä peltolohkoilla on vältettävä raskailla koneilla ajoa maaperän tiivistymisen ehkäisemiseksi.

Hukkakauran leviämisen välttäminen

Hukkakauran saastuttamalla peruslohkolla on huolehdittava hukkakauran torjunnasta joko kemiallisesti, mekaanisesti, kitkemällä tai muilla toimenpiteillä hukkakauran torjunnasta annetun lain (185/2002) mukaisesti. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen antamaa hukkakauran torjuntaohjetta tai torjuntasuunnitelmaa on noudatettava.

Maaston ominaispiirteiden säilyttäminen

Peltoympäristön ominaispiirteiden säilyttämiseksi peltoalueiden sisällä sijaitsevat pienet puu- ja pensasryhmät sekä kivisaarekkeet on säilytettävä. Näitä saarekkeitä ei saa raivata pelloksi. Viljelyteknisistä syistä olennaiset viljelyesteet, ei kuitenkaan luonnonsuojelulain (1096/1996) 29 §:n mukaisia suojeltuja luontotyypppejä, on yksittäistapauksissa mahdollista poistaa. Tällaisesta poistamisesta ja sen perusteluista on kuitenkin ilmoitettava etukäteen kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

Pysyvän laitumen hoito

Jos lohkoja, jotka on ilmoitettu pysyväksi laitumeksi, ei laidunneta, ne on säilytettävä avoimena niittämällä. Niiton ajankohdassa ja toteuttamisessa on otettava huomioon myös luonnonvaraisten lintujen ja nisäkkäiden suojelu. Sellaisilta lohkon osilta, joita ei voida niittää, on raivattava vesakko ja puiden taimet tarvittaessa. Viljelijä voi hyödyntää niittojätteen halutessaan. Niittojätettä ei kuitenkaan ole välttämättä korjattava pois laitumelta. Pysyvällä laitumella ei ole eläinten laiduntamisvaatimusta, eikä sen tarvitse olla aidattu alue.

Taulukko 1. Viljan, öljykasvien ja palkokasvien typpilannoituksen enimmäismäärät (kg/ha/v)
Perustoimenpide: Peltokasvien lannoitus

Kasvi / saavutettu satotaso kg	Etelä- ja Keski-Suomi			Pohjois-Suomi		
	Savi- ja hiesumaat	Karkeat kivennäismaat	Eloperäiset maat	Savi- ja hiesumaat	Karkeat kivennäismaat	Eloperäiset maat
VILJAT						
Ohra ja kaura 4 000 kg	100	90	60	90	80	60
Kevätvehnä 4 000 kg	120	110	70	100	90	70
Ohra/kaura/vehnä seosvilja 4 000 kg	100	90	60	90	80	60
Syysruis syksyllä	30	30	20	30	30	20
Syysruis keväällä 3 000 kg	100	90	40	60	60	40
Kevätruis 3 000 kg	90	80	50			
Syysvehnä, ruisvehnä ja speltti- vehnä syksyllä	30	30	20	30	30	20
Syysvehnä, ruis- vehnä ja speltti- vehnä keväällä 4 000 kg	120	110	50	100	90	50
Muut viljat ja niiden seokset 4 000 kg	90	80	50	80	70	50
ÖLJY- JA TEOLLISUUS- KASVIT						
Syysrypsi ja syysrapsi syksyllä	30	30	20	30	30	20
Kevätrypsi, kevät- rapsi, syysrypsi, syysrapsi ja ruis- tankio keväällä 1 750 kg	110	100	60	100	90	60
Pellavat, maissi, öljyhamppu, aurionkukka	90	80	50	70	70	50
PALKOKASVIT						
Herne, härkäpapu, makea lupiini	45	45	30	45	45	30

Taulukko 2. Saavutettuun satotasoon liittyvä satotasokorjaus (kg/ha/v)
 Syyskylvöisillä kasveilla lisätyypeä ei saa antaa kylvövuoden syksyllä.

Kasvi	Saavutettu satotaso	Lisätyppi kg/ha/v
Ohra, kaura, kevätvehnä, syysvehnä, ruisvehnä, speltti- vehnä, muut viljat ja niiden seokset	4 500 kg	+ 10
	5 000 kg	+ 20
	5 500 kg	+ 30
Syysruis, kevätruis	3 500 kg	+ 10
	4 000 kg	+ 20
	4 500 kg	+ 30
Kevätrypsi, kevät- rapsi, syysrypsi, syysrapsi ja ruistankio	2 000 kg	+ 10
	2 250 kg	+ 20
	2 500 kg	+ 30

Taulukko 3. Nurmien ja muiden kasvien typpilannoituksen enimmäismäärät (kg/ha/v)

	Levitysaika	Etelä- ja Keski-Suomi			Pohjois-Suomi		
		Savi- ja hiesumaat	Karkeat kivennäismaat	Eloperäiset maat	Savi- ja hiesumaat	Karkeat kivennäismaat	Eloperäiset maat
Nurmet							
Monivuotiset nurmet, yksi-vuotinen raiheinä, vihantavilja ja raiheinä tai muu nurmikasvi	Korjattaessa kaksi satoa	200	200	160	200	200	160
	Korjattaessa kolme tai useampia satoja	240	230	190	230	230	190
Laidun: Moni- tai yksivuotiset laidunnurmet		200	200	170	170	170	150
Vihantavilja, kokovilja	Kevätlevitys	120	100	90	100	90	80
Kokovilja: syysvehnä ja ruisvehnä	Syksyllä	30	30	20			
	Keväällä	140	130	70			
Muut nurmikasvustot		120	100	90	100	90	80
Nurmen perustaminen							
Perustaminen keväällä							
Perustaminen suojakasvin kanssa	Korkeintaan kasvilajikohtaisen taulukon (1) typpimäärä suojakasville						
Perustaminen ilman suojakasvia	Kevätlevitys	80	80	70	80	80	70
	2. levitys	30	30	30	30	30	30
Perustaminen kesällä	Perustamisvaiheessa	60	60	50	60	60	40
Perustaminen syksyllä	Syyslevitys 10.9. mennessä	30	30	30	30	30	30
Riista- ja maise- makesannon perustaminen, viherrannoitusnurmen, viherkesannon ja hoidetun viljelemätömän pellon nurmen perustaminen ilman suojaviljaa		50	50	40	50	50	40
Siemennurmet	Kevätlevitys	110	110	60	90	80	40
Ruokohelpi energiakäyttöön							
Perustamisvuonna	Kevätlevitys	60	60	40	60	50	40
Satovuosina		90	80	60	80	80	60
Mukula- ja juurikasvit							
Sokerijuurikas	Kevätlevitys	140	140	120			
Peruna							
Tärbkelysperuna, satotaso 35 tn/ha	Kevätlevitys	105	105	70	105	105	70
Tärbkelysperuna, satotaso 40 tn/ha		120	120	80	120	120	80
Varhaisperuna	Kevätlevitys	60	60	60	60	60	60
Varhaisperuna + kerääjäkasvi	Kevätlevitys	80	80	80	80	80	80
Muu peruna, satotaso 35 tn/ha	Kevätlevitys	85	85	60	85	85	60
Muu peruna, satotaso 40 tn/ha		100	100	70	100	100	70
Muut peltokasvit		110	100	60	100	90	60

Taulukko 4. Fosforilannoituksen enimmäismäärät (kg/ha/v) viljavuusluokan perusteella

Kasvi				Viljavuus- luokka			
	Huono	Huonon- lainen	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Korkea	Arveluttavan korkea
Ruis, vehnä, öljykasvit, palkokasvit	32	24	20	12	8	-	-
Ohra	34	26	22	14	10	-	-
Kaura, nurmikasvien siemenviljely	28	20	16	8	4	-	-
Ohra/kaura/vehnä seosvilja	31	23	19	11	7	-	-
Kokoviljasäilörehu	40	32	24	16	12	-	-
Nurmen perustaminen suojakasvin kanssa	52	44	36	28	20	-	-
Nurmen perustaminen: kevällä ilman suoja- kasvia, kesällä tai syksyllä	36	32	28	24	15		
Nurmi keväällä ennen kesäperustamista	16	12	8	4	-	-	-
Yksivuotiset rehunurmet	40	32	24	16	12	-	-
Monivuotinen nurmi							
- laidun	32	24	16	8	-	-	-
- muut rehunurmet	40	32	24	16	8	-	-
Peruna	70	70	70	55	35	20	-
Sokerijuurikas	63	63	60	43	26	14	-
Kuitupellava	32	24	20	12	8	-	-
Ruokohelpi, perustamisvuonna	50	40	30	20	10	-	-
Ruokohelpi, satovuonna	30	20	15	10	5	-	-
Riista- ja maisema- kesannon perustaminen sekä viherlannoitusnur- men, viherkesannon ja hoidetun viljelemättömän pellon nurmen perusta- minen ilman suojaviljaa	28	20	16	8	4	-	-
Muut kasvit	30	20	15	10	5	-	-

Satotasokorjausta ei saa tehdä, jos taulukossa ei ole fosforille arvoa.

Taulukko 5. Taimitarhakasvien, marjojen, hedelmäkasvien ja avomaanvihannesten typpilannoituksen enimmäismäärät (kg/ha/v) maalajin ja multavuuden perusteella

	Savi- ja hiesumaat				Hiekka-, hieta- ja moreenimaat				Multa- ja turvemaat
	Vähämultainen	Multava	Runsasmultainen	Erittäin runsasmultainen	Vähämultainen	Multava	Runsasmultainen	Erittäin runsasmultainen	
Taimitarhakasvit									
Perustamisvaihe	140	140	120	120	140	140	120	120	100
Vuotuislannoitus	120	120	100	100	120	120	100	100	90
Mansikka¹⁾, vadelma, mustaherukka									
Perustamisvaihe	50	50	30	30	35	35	20	20	15
Vuotuislannoitus	70	70	60	50	60	55	45	40	30
Muut marjat									
Perustamisvaihe	60	50	40	30	50	40	30	20	20
Vuotuislannoitus	90	85	80	70	80	75	65	50	40
Hedelmät²⁾									
Perustamisvaihe	65	60	45	30	50	40	30	20	20
Vuotuislannoitus	125	100	75	60	100	80	70	60	50
Kerä-, ruusu- ja kukkakaali, lanttu, purjo, avomaankurkku			240				230		230
Muut sipulikasvit			120				110		100
Muut kaalit			175				160		130
Porkkana ja muut juurekset			180				170		160
Palkokasvit			55				50		40
Kerä- ja lehtisalaatit			130				120		100
Muut vihannekset ja yrtit			160				140		125
Siemenmausteet ja muut kasvit			90				80		50

¹⁾ Jos mansikkakasvusto perustetaan ns. satotaimista, voidaan perustamisvaiheen typpilannoitusta lisätä 50 %.

²⁾ Jos omenatarhassa on nurmikate, voidaan perustamisvaiheen typpimäärää lisätä 20-50 kg/ha.

Taulukko 6. Tihkukastellun mansikan typpilannoituksen enimmäismäärät (kg/ha/v) satotason ja maalajin multavuuden perusteella

Multavuus	Mansikan satotaso tn/ha			
	5	10	20	30
Vähämultainen maa	50	60	80	100
Runsasmultainen maa	45	55	75	95
Erittäin runsasmultainen maa ja turvemaat	40	50	75	95

Taulukko 7. Taimitarhakasvien, marjojen, hedelmäkasvien ja avomaanvihannesten fosforilannoituksen enimmäismäärät (kg/ha/v) viljavuusluokan perusteella

	Viljavuusluokka						
	Huono	Huononlainen	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Korkea	Arveluttavan korkea
Taimitarhakasvit ¹⁾	90	80	70	60	40	20	-
Mansikka, vadelma, mustaherukka							
Perustamisvaihe	70	60	50	40	25	10	-
Vuotuislannoitus	40	35	30	25	20	10	-
Muut marjat							
Perustamisvaihe	80	70	60	50	30	15	-
Vuotuislannoitus	50	40	35	30	25	15	-
Hedelmät							
Perustamisvaihe	90	80	70	60	40	25	-
Vuotuislannoitus	45	40	35	30	20	10	-
Kaalit, sipulit	110	110	80	60	50	30	10
Juurekset	100	100	75	55	35	30	10
Varastoporkkana	100	100	75	55	40	30	20
Palkokasvit	50	50	35	25	20	15	10
Muut vihannekset	100	100	60	50	40	30	10
Yrtit ja siemenmausteet	32	24	20	12	8	-	-
Muut kasvit	32	24	20	12	8	-	-

¹⁾ Fosforilannoituksen ylärajat astiataimille:

Peruslannos 165 g/m³, pitkävaikutteinen lannos ja täydennyslannos 250 g/m³

Taulukko 8. Viljelykasvien typpilannoituksen enimmäismäärät (kg/ha/v) vähennetyn lannoituksen lisätoimenpiteessä

	Etelä- ja Keski-Suomi			Pohjois-Suomi		
	Savi- ja hiesumaat	Karkeat kivennäismaat	Eloperäiset maat	Savi- ja hiesumaat	Karkeat kivennäismaat	Eloperäiset maat
Viljat						
Ohra, kaura	90	80	50	80	70	50
Kevätvehnä	110	100	60	90	80	60
Syysruis syksyllä	20	20	20	20	20	20
Syysruis keväällä	90	80	40	50	50	40
Kevätruis	80	70	40			
Syysvehnä, ruisvehnä ja spelttvehnä syksyllä	20	20	20	20	20	20
Syysvehnä, ruisvehnä ja spelttvehnä keväällä	110	100	40	90	80	40
Muut viljat	80	70	40	70	60	40
Ölji- ja teollisuuskasvit						
Syysrypsi, syysrapsi syksyllä	20	20	20	20	20	20
Kevätrypsi, kevätrapsi ja ruistankio sekä syysrypsi ja syysrapsi keväällä	100	90	70	90	80	70
Muut öljy- ja teollisuuskasvit	80	70	40	60	60	40
Palkokasvit						
Herne, härkäpapu ja makea lupiini	40	40	25	40	40	25
Mukula- ja juurikasvit						
Sokerijuurikas	120	120	100			
Tärkkelysperuna	80	80	65	80	80	65
Varhaisperuna	50	50	50	50	50	50
Muu peruna	60	60	45	60	60	45
Nurmet						
Säilörehu	180	180	150	180	180	150
Kuivaheinä	90	90	60	90	90	60
Kuivaheinän lisätyppi, jos odelma korjataan	60	60	40	60	60	40
Laidun	150	150	100	140	140	100
Muut nurmikasvustot	110	90	80	90	80	70
Siemennurmet	100	100	50	80	70	40
Muut kasvit	80	70	40	70	60	40